

ROČENKA

ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ÚSTECKÉHO KRAJE

2007

Obsah

Úvod	4
Základní informace o území	6
Ovzduší	8
Voda	14
Horninové prostředí	20
Příroda	23
Zemědělství	32
Lesní hospodářství	39
Myslivost	41
Rybářství	45
Odpady	48
Staré ekologické zátěže	52
Ekologická výchova, Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje a Agenda 21	55
Prioritní problémy v ochraně životního prostředí	58
Kontaktní adresy krajských institucí	60
Zdroje dat	61
Seznam použitých zkratk	62

Úvodní slovo hejtmana Ústeckého kraje Ing. Jiřího Šulce

Vážení přátelé, držíte v rukou další z ročenek životního prostředí Ústeckého kraje. Životní prostředí je v našem regionu jedno z nejcitlivějších a nejsledovanějších témat. Ještě před několika málo lety byl náš region vlivem čtyřicetiletého bezohledného drancování nerostného bohatství jedním z nejznečištěnějších míst naší planety. Nyní díky změně přístupu k přírodě se začíná životní prostředí postupně měnit k lepšímu. Dramaticky se nížil spád popílku, pomalu se obnovují ekosystémy, v přírodě se začínají opět objevovat živočichové a rostliny, které ke svému životu potřebují čisté prostředí.

Ještě zdaleka ale není vše takové, jaké by mělo být. Velkým úkolem, který před námi leží, je obnova krajiny poničené těžbou hnědého uhlí. Společnosti, které se zabývají těžbou uhlí, mají ze zákona povinnost vytěženou krajinu rekultivovat. Nejčastěji jde o zazeleňování výsypek a zatápění lomů. O krajině takto upravené se ale rozhodně nedá mluvit jako o plnohodnotné. Nemám na mysli jen hledisko estetické, ale i funkční. Abychom dosáhli skutečné obnovy oblastí postižených těžbou, je do nich třeba vrátit člověka. V podmínkách krajiny, která prošla jen rekultivací, je to ale bezmála nemožné. Chybí tu cesty, inženýrské sítě, silnice, leckdy se na takovou rekultivovanou výsypku nelze ani dostat. V kraji tak vznikají kilometry čtvereční oblastí, kde sice mohou nerušeně žít různí živočichové, ale člověka tu nepotkáte.

Je proto potřeba rekultivace považovat pouze za první stupeň návratu vytěžené krajiny k „normálu.“ Po revitalizaci by měly následovat procesy další – revitalizace a resocializace. Tedy vytvoření podmínek pro život lidí: vybudování komunikací a položení inženýrských sítí, a následné zalidnění krajiny. Tyto postupy jsou pochopitelně daleko nákladnější než rekultivace. Ústecký kraj se proto v rámci svých možností snaží přesvědčit zákonodárce o nutnosti změny horního zákona ve smyslu uložení povinnosti těžebním společnostem poničenou krajinu nejen rekultivovat ale také revitalizovat.

Zatím je těžké říct, zda a především kdy tato snaha našeho kraje přinese své ovoce. Nutnost zvýšit kvalitu vytěžené krajiny však zůstává a je aktuální již nyní. Snažíme se proto najít jiné cesty k uvedenému cíli. Cestou již nastoupenou je tzv. 15 ekomiliard, které vláda slíbila navýšit o další bezmála čtyři a půl miliardy. Perspektivní se zdá být také čerpání peněz z Operačního programu Životní prostředí a dalších vhodných dotačních titulů. Kraj je připraven do takových programu předkládat projekty na revitalizaci krajiny a podílet se i na jejich přípravě. Zároveň jednáme s významnými těžařskými firmami o spolupráci na finančním zajištění přípravy těchto projektů. Pevně věřím, že uvedení plány se zdaří a že v ročence za rok 2008 se již budeme moci pochlubit konkrétními výsledky.

Úvodní slovo náměstka a zástupce hejtmana Ústeckého kraje Radka Vonky

Vážení přátelé, právě jste otevřeli v pořadí již pátý ročník publikace Ročenka životního prostředí Ústeckého kraje. Prostřednictvím ročenky vám chceme poskytnout souhrnnou zprávu o stavu životního prostředí, zemědělství a lesního hospodářství v našem regionu v roce 2007. Informace o stavu životního prostředí jsou sestaveny v časových řadách, a můžete tak sami posoudit současný vývoj a naznačený trend v klíčových oblastech životního prostředí na území Ústeckého kraje. Ročenka je svým obsahem koncipována nejen jako soubor faktických dat, ale hlavně jako zdroj vědomostí pro širokou veřejnost. Věřím, že po jejím prolistování budete sami schopni zhodnotit životní prostředí, v němž žijeme i úsilí, které vedení Ústeckého kraje do zlepšování podmínek pro život obyvatel Ústeckého kraje vkládá.

Na úseku ochrany ovzduší je příjemné konstatovat, že i přes přetrvávající problémy se situace postupně zlepšuje. Je to dáno především technickými a ekonomicko-legislativními opatřeními, které byli provozovatelé postupně se zpřísnující legislativou nuceni uplatňovat. U zvláště velkých zdrojů byla realizována ekologizační opatření, spočívající ve výměně řady starých neekonomických spalovacích zařízení za účinnější, s nízkou úrovní emisí, zejména oxidů dusíku. Relativně novým fenoménem, se kterým se v současné době potýká celý vyspělý svět, Ústecký kraj nevyjímaje, jsou emise prachových částic z dopravy.

V oblasti vodního hospodářství a ochrany před povodněmi mne potěšilo, že se v rámci dohody mezi Ústeckým krajem a státním podnikem Povodí Labe podařilo stanovit prioritní protipovodňová opatření Ústeckého kraje na dolním toku řeky Labe v místech nejvíce ohrožených případnými povodněmi. Současně je zadáno zpracování dokumentací pro územní řízení a zajištěno vydání územních rozhodnutí pro vybraná protipovodňová opatření. Za významnou v oblasti protipovodňové ochrany považuji spolupráci na projektu Severočeského sdružení obcí „Monitoring pohybu hladin a zajištění přenosu dat a informací“, který bude významným nástrojem pro předvídaní povodňových situací na menších tocích. Veškeré práce spojené s přípravou protipovodňových opatření považuji v oblasti vodního hospodářství za prioritní.

Jsem potěšen, že mohu konstatovat v případě řešení ekologických zátěží v oblasti škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém kraji již řadu viditelných výsledků plynoucích z procesů rekultivace a revitalizace, což v konečném důsledku znamená naplnění cíle návratu člověka do krajiny. Z úspěšných příkladů lze uvést polygon pro výcvik řidičů nedaleko mosteckého závodního okruhu, budoucí jezera ve zbytkových jámách bývalých lomů Chabářovice a Most – Ležáky, které v nepříliš vzdálené budoucnosti využije jistě ne jeden občan Ústeckého kraje pro sport a rekreaci. Z hlediska vodohospodářských zásahů jsou připravovány obnovy původních koryt toků, které byly vlivem důlní činnosti odkloněny či zatrubněny.

Vážení spoluobčané, věřím, že v nové ročence naleznete všechny důležité údaje a informace o stavu životního prostředí v Ústeckém kraji. Současně doufám, že Vám ročenka bude sloužit jako zdroj inspirace v tom co udělat lépe a přispět tak ke zlepšení kvality života v našem kraji. Rozhodně nesmíme usnout na vavřínech dosavadních úspěchů. V oblasti životního prostředí musíme se všemi, kteří o něj mají upřímný zájem, udělat ještě veliký kus práce.

Úvodní slovo člena Rady Ústeckého kraje zodpovědného za oblast životního prostředí a zemědělství, Antonína Terbera

Vážení spoluobčané, věřím, že jste neodolali a že jste, jako každý správný čtenář, již dopředu zalistovali a přehlédli alespoň hlavní témata, která v letošním vydání Ročenky životního prostředí rekapitulujeme. Od jejího prvního vydání uplynulo již pět let, doba v oblasti pod Krušnými horami příliš krátká na to, aby se vyrovnala s nešetrnými zásahy socialistických pětiletých kolchozního hospodářství a lesnictví, ovšem dosti dlouhé období k tomu, aby mohly být úspěšně nastartovány procesy, za které nás naše děti a vnuci snad nebudou proklínat.

Trpělivou prací stovek sedláků, lesáků a vodohospodářů začínáme plnit ten nejzávažnější úkol, jenž je v našem kraji před námi. Usilujeme o obnovení přírodního koloběhu vody tak, aby v krajině, na polích a ve studnách bylo vody dost. V roce 2007 bylo proto z krajského Fondu vodního hospodářství 42 miliony korun podpořeno 43 vodohospodářských projektů, jejichž celková cena činila 100 milionů.

Uplynulý rok přinesl pozitivní obrat v jedné z oblastí, která je neodlučitelně spojena s naším každodenním životem. Mám na mysli komunální odpad a nakládání s ním. Věřím, že jste již zaznamenali snahu, s jakou se snažíme vysvětlovat, že odpad z domácností není jen další z budoucích vrstev některé z mohutných velkoskládek, ale z velmi podstatné části surovinou, určenou k recyklaci, tedy k dalšímu použití. Ovšem, po předchozím vytrídění, které musí začít již v našich domácnostech. Jak rok 2007 ukázal, obyvatelé Ústeckého kraje si to dobře uvědomují. Náš region už není – a doufám, že i díky osvětě Ústeckého kraje - krajem, kde se odpad třídí nejméně. Všem, kteří ochranu životního prostředí berou vážně, ať už tím, že třídí odpad, nebo se jinak šetrně vůči přírodě projevují, upřímně děkuji.

Základní informace o území

Ústecký kraj leží na severozápadě České republiky. Severozápadní hranice kraje je zároveň i státní hranicí se Spolkovou republikou Německo, a to se svobodným státem Sasko. Na severovýchodě sousedí Ústecký kraj s Libereckým krajem, na západě s Karlovarským krajem a z malé části i s krajem Plzeňským a na jihovýchodě se Středočeským krajem.

Rozloha kraje je 5 335 km², což představuje 6,8% rozlohy České republiky. Zemědělská půda zaujímá více než 50% území kraje, lesy se rozkládají na 30% a vodní plochy na 2% území.

Území kraje je rozčleněno do správních obvodů šestnácti obcí s rozšířenou působností - Bílina, Děčín, Chomutov, Kadaň, Litoměřice, Litvínov, Louny, Lovosice, Most, Podbořany, Roudnice nad Labem, Rumburk, Teplice, Ústí nad Labem, Varnsdorf a Žatec.

Podél hranic s Německem je oblast uzavřena pásmem Krušných hor, Labskými pískovci a Lužickými horami. Krušné hory jsou velmi starým pohořím, jsou tvořeny převážně hlubinnými vyvřelinami nebo krystalickými

břidlicemi. Na jihovýchodě kraje se rozprostírají roviny, budované druhohorním sedimentem, tzv. Česká křídlová tabule, ze kterých vystupuje historicky nejznámější hora Čech Říp, a České středohoří se svým nejvyšším vrcholem Milešovkou. Nejvýše položené místo na území kraje leží na úbočí nejvyšší hory Krušných hor, Klínovce, jehož vrchol se nachází již na území kraje Karlovarského. Nejnižše položeným bodem kraje je mimo povrchových dolů hladina řeky Labe u Hřenska (115 m n. m.), což je zároveň nejnižše položené místo v ČR.

Největším vodním tokem na území kraje je řeka Labe, u Litoměřic se vlévá druhý největší levostranný labský přítok Ohře a v Ústí nad Labem řeka Bílina. Z pravé strany se do Labe vlévá na území kraje Ploučnice, posledním pravostranným přítokem na našem území je řeka Kamenice. V kraji jsou rovněž prameny minerálních a termálních vod. Největší vodní plochou je Nechranická nádrž vybudovaná na řece Ohři v západní části kraje.

Hospodářský význam kraje je

historicky dán značným nerostným bohatstvím, zejména rozsáhlými ložisky hnědého uhlí, uloženými mělce pod povrchem. Hnědouhelná pánev se rozkládá pod svahy Krušných hor, táhne se od Ústí nad Labem až po Kadaň. V kraji se nalézají také významná ložiska kvalitních sklářských a slévárenských písků a stavebního kamene.

V kraji lze vymezit čtyři oblasti, které se od sebe významně odlišují. Je to oblast s vysoce rozvinutou průmyslovou výrobou, která je soustředěna především v Podkrušnohoří (okresy Chomutov, Most, Teplice a částečně Ústí nad Labem). Z odvětví má významné postavení energetika, těžba uhlí, strojírenství, chemický a sklářský průmysl.

Další oblastí je Litoměřicko a Lounsko, které jsou významné svou produkcí chmele a zeleniny. Zvláště Polabí a Poohří jsou proslulé ovocnářské oblasti, nazývané Zahrada Čech. Skvělou pověst mají i vína pěstovaná na Litoměřicku. V posledních letech se i oblast Mostecká stává známou vinařskou oblastí, kde se

vinná réva pěstuje především na pozemcích zrekultivovaných po těžbě hnědého uhlí.

Oblast Krušných hor je velmi řídko osídleným horským pásem s omezenými hospodářskými aktivitami.

Oblast Děčínska je oblastí typickou soustředěním lehčího průmyslu a velkou lesnatostí, jeho severní část Šluknovsko je svou odlehlostí a obtížnou dostupností z centrální části kraje typicky periferním územím.

Hustota obyvatel je v kraji vyšší než vykazuje celostátní průměr a je, po hlavním městě Praze, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji, čtvrtou nejzaldněnější oblastí. Nej hustěji je osídlena podkrušnohorská hnědouhelná pánev, méně oblast Krušných hor a okresy Louny a Litoměřice, kde převažují menší venkovská sídla. Největší obcí a zároveň sídlem kraje je město Ústí nad Labem.

Průmyslová činnost v minulosti měla a dosud má nepříznivý dopad na kvalitu životního prostředí. Silně rozvinutá povrchová těžba značně poškodila přírodní tvář krajiny, která se postupně obnovuje rekultivací. Dobře známy jsou i problémy s kvalitou ovzduší. V posledních dvaceti letech došlo k výraznému zlepšení díky restrukturalizaci a modernizaci průmyslu i díky legislativě, která postupně zpřísňuje podmínky pro snižování všech emisí znečišťujících látek do ovzduší.

Na území kraje se rozkládá národní park České Švýcarsko, chráněné krajinné oblasti České Středohoří, Labské pískovce, část chráněných krajinných oblastí Kokořínsko a Lužické hory. V kraji můžeme najít 140 maloplošných chráněných území, která zaujmají plochu 2 329 ha.

Vzhledem k bohaté historii osídlení má Ústecký kraj velké množství historických památek.

Z nejznámějších lze připomenout románskou rotundu na Řípu, gotický kostel v Mostě, barokní zámek v Duchcově, kláštery v Oseku a Doksaněch a zámky Ploskovic a Libochovice. Litoměřice, Ústěk a Terežín byly vyhlášeny městskými památkovými rezervacemi a Roudnice nad Labem má památkově chráněné městské jádro. Několik vsí na Litoměřicku bylo vybráno za vesnické památkové rezervace.

Z přírodních krás jsou nejznámější Národní park České Švýcarsko s Pravčickou bránou, půvabná

labská cesta s Portou Bohemicou, skalní útvary Tiských stěn a Českého Švýcarska a mnoho dalších. Krajem prochází také několik cyklostezek, z nichž jedna má v budoucnu spojit Prahu s Drážďany. Krušné hory, ale i Lužické hory nabízejí skvělé podmínky pro lyžování.

Trendy v průmyslu (pokles těžby uhlí, restrukturalizace podniku, útlum výroby) mají za následek dlouhodobě nejvyšší míru registrované nezaměstnanosti v kraji v republikovém srovnání (11 %).

(Zdroj: Český statistický úřad, Cenia)

Problematika ochrany ovzduší je důležitou součástí souhrnných dat a informací o kvalitě životního prostředí daného území. V Ústeckém kraji, v němž vzhledem k dlouholetému průmyslovému charakteru rozvoje byl a stále ještě je vliv lidských aktivit na životní prostředí velmi významný, nabývají tato data relativně ještě vyšší důležitosti. Jedná se o kraj bohatý na nerostné suroviny, mezi něž patří zejména hnědé uhlí, které se

udržet svoji „ekonomickou sílu“ jen v případě, že bude využito v blízkosti těžby. Proto zde byly v průběhu 20. století uvedeny do provozu velké energetické a průmyslové jednotky, které vytvořily z tohoto kraje hlavní energetickou základnu republiky. Vzhledem k svému průmyslovému charakteru patří kraj i k největším spotřebitelům paliv a elektrické energie. Vysoká koncentrace výroby elektrické energie a průmyslové

sko), a díky příznivým klimatickým podmínkám má mnohaletou tradici.

Struktura výrobních podniků v kraji se v průběhu posledních téměř 20 let ve velké míře změnila. Některé podniky zcela zanikly, ale velké energetické a průmyslové zdroje zde zůstaly. V průmyslových zónách na Teplicku, v Chomutově, Kadani, Žatci a v Klášterci n. O., ale i jinde, vyrostly nové závody zaměře-

nachází v hloubce pouze několik metrů pod povrchem. Z tohoto důvodu se uhlí těžilo zejména v druhé polovině minulého století nebyvalou měrou. V důsledku jeho poměrně vysoké sirnatosti a popelnatosti (až na výjimky některých lokalit) si mohlo

výroby v kraji znamená samozřejmě i odpovídající zátěž životního prostředí.

Neméně významným odvětvím je zde i zemědělství, které je typické pro rovinaté oblasti na jihu a jihovýchodě kraje (Litoměřicko, Lounsko, Žatecko a Podbořan-

ské z velké části na strojírenskou výrobu technologických prvků pro automobilový průmysl, převážně s automatizovaným provozem, včetně procesu povrchových úprav. Jedná se však o moderní provozy využívající energii zemního plynu.

EMISE

Kvalita ovzduší kraje je ovlivňována čtyřmi základními typy zdrojů znečišťování:

- stacionární zvláště velké a velké zdroje znečišťování ovzduší
- doprava
- domácí topeniště vybavená spalovacími zařízeními na tuhá paliva
- dálkový přenos

Na území Ústeckého kraje je v provozu 17 zvláště velkých stacionárních spalovacích zdrojů spadajících do zvláštního regulačního režimu na centrální úrovni k dosažení hodnot národních emisních stropů (Národní program snižování emisí z ELCP). Významnými zdroji emisí v Ústeckém kraji jsou především elektrárny, teplárny povrchové doly a chemický průmysl. Několik velkých znečišťovatelů z kategorie zvláště velkých a velkých zdrojů vypouští do ovzduší převážnou část z celkového množství emisí. Mezi největší zdroje znečišťování ovzduší v kraji patří:

1. ČEZ, a. s. – Elektrárna Prunéřov 2
2. ČEZ, a. s. – Elektrárna Počerady
2. ČEZ, a. s. – Elektrárna Prunéřov 1
3. Glanzstoff Bohemia, a. s., Lovosice – výroba kordových vláken
4. ČEZ, a. s. – Elektrárny Tušimice
5. ČEZ, a. s. – Elektrárna Ledvice
6. Dalkia a.s. – teplárna Trmice
7. ČEZ, a. s. – Elektrárna Prunéřov 1
8. United Energy právní nástupce, a. s. – teplárna Komořany
9. Mondi Štětí, a. s., Štětí (dříve Mondi Packaging Paper Štětí)
10. Lafarge Cement a. s., cementárna Čížkovice

Mezi nejvýznamnější zdroje amoniaku patří tito provozovatelé:

1. JOFRO, s.r.o. - výkrm brojlerů
2. PROAGRO Nymburk, a. s. – chov hospodářských zvířat - prasata, drůbež
3. Astur Straškov, a. s. – výkrm prasat
4. VPR, a. s. – velkovýkrm prasat
5. Lidru a.s., Libotenice - chov kuřic a nosnic
6. Lovochemie, a. s., Lovosice - průmyslový podnik

Mezi nejvýznamnější zdroje formaldehydu patří Union Lesní Brána a. s.

Kromě Lovochemie se jedná o zdroje amoniaku ze zemědělské výroby, tj. z velkochovů hospodářských zvířat, zejména skotu, prasat a drůbeže.

Celkové emise základních znečišťujících látek v Ústeckém kraji – 2007						
Zdroje dle kategorie	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
REZZO	t/rok					
REZZO 1	2616,7	74096,2	61381,1	9019,8	4303,9	912,4
REZZO 2	227,8	219,2	255,8	315,4	290,4	243,5
REZZO 3	1074,1	1716,7	574,7	5054,4	8146,4	1345,4
REZZO 1-3	3918,6	76032,0	62211,5	14389,6	12740,7	2501,3
REZZO 4	1886,1	38,1	7423,8	14024,1	3065,6	147,1
Celkem	5804,7	76070,1	69635,3	28413,7	15806,3	2648,4

(Zdroj: ČHMÚ)

Vývoj emisí hlavních znečišťujících látek v letech 2001 – 2007 (tis.t/r):

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
2001	5,86	71,61	72,26	34,46	18,93	3,53
2002	6,34	80,55	71,60	34,40	17,19	4,13
2003	5,82	71,92	71,24	32,05	16,93	3,39
2004	6,31	71,96	76,79	37,15	17,91	3,74
2005	6,48	72,78	70,76	33,74	15,88	3,17
2006	5,52	71,62	70,39	27,70	15,82	2,70
2007	5,80	76,07	69,64	28,41	15,81	2,65

(Zdroj: ČHMÚ)

K jisté rozkolísanosti úrovně emisí v jednotlivých letech dochází v důsledku střídání mírnějších zimních období v některých letech a postupným rozvojem průmyslových zón. Přes všechny tyto vlivy se kvalita ovzduší v kraji za posledních 15 let v imisním vyjádření lepší díky právním předpisům, které postupně zpřísňují podmínky pro cílené snižování všech emisí znečišťujících látek do ovzduší. Týká se to i emisí oxidu uhličitého, jako jednoho ze skleníkových plynů. Co se týká emisních stropů, které začnou platit v roce 2010, zatím se stále nedaří plnit jejich doporučené hodnoty u oxidu siřičitého a oxidů dusíku, jak je uvedeno dále.

V zemědělství dochází ve velkochovech hospodářských zvířat ve stále větší míře k zavádění technologií snižujících emise amoniaku, tj. zejména přidávání enzymatických látek do krmiva a do podestýlky, což se mimo jiné projevuje ve zlepšení psychické pohody občanů bydlících v místech a v nejbližším okolí provozu těchto zdrojů a ve snížení počtu stížností na překračování míry obtěžování zápachem.

Nejvýznamnějšími zdroji znečišťování na úseku dopravy jsou všechny dálniční úseky, rychlostní komunikace, zatížené úseky silnic I. tříd a komunikace v centrech měst. O zvyšujícím se vlivu dopravy svědčí především nárůst

naměřených koncentrací NO₂ a PM₁₀ v blízkosti frekventovaných komunikací. Např. na stanici AIM v Ústí nad Labem-Všebořicích, kudy prochází přivaděč k dálnici D8, dosahují naměřené hodnoty 1,5 – 2x vyšších hodnot oxidu dusičitého, než na jiných stanicích v uvedeném městě. Obdobně byly zaznamenány vysoké koncentrace znečišťujících látek v dopravně zatížených centrech dalších měst kraje – Litoměřice, Mostě, Děčíně, ad. Ve velkých městech Ústeckého kraje lze podíl emisí z dopravy odhadnout na cca 1/3 celkových emisí.

(Zdroj: KÚ, Cenia)

Přehled plnění emisních stropů doporučených pro území Ústeckého kraje

Nařízení vlády č. 351/2002 Sb., ve znění nařízení vlády č. 417/2003 Sb. stanovuje v příloze č. 1 hodnoty národních emisních stropů v kt/rok, které začnou platit v roce 2010. V příloze č. 2 tohoto nařízení jsou uvedeny doporučené hodnoty krajských emisních stropů, rovněž pro rok 2010. Následující tabulka uvádí hodnoty národních emisních stropů i doporučených emisních stropů pro Ústecký kraj, včetně jejich aktuálního plnění v letech 2005 až 2007.

Znečišťující látka	Národní emisní strop	Doporučený krajský emisní strop	Podíl na národním emisním stropu (%)	Plnění v roce 2005	Plnění v roce 2006	Plnění v roce 2007
SO ₂	265	70,1	26,5	72,1	71,6	76,1
NO _x	286	66,5	23,3	69,2	70,4	69,6
VOC	220	24,8	11,3	16,0	15,8	15,8
NH ₃	80	4,0	5,0	2,7	2,7	2,6

Pozn.: jednotky množství v kt/r
(Zdroj: MŽP, ČHMÚ)

V případě hodnot emisních stropů pro SO₂ a NO_x jsou na území kraje tyto hodnoty stále ještě překračovány. U těkavých organických látek (VOC) a amoniaku (NH₃) jsou emisní hodnoty v roce 2007 47 %, resp. 35 % pod emisními stropy.

Akce ke snížení znečišťování ovzduší v roce 2007

Nový zdroj Ledvice – příprava záměru, bude postaven nový moderní blok s elektrickým výkonem 660 MW. S využitím BAT technologií, budou po jeho najetí do provozu dva stávající bloky (granulační kotle) odstaveny.

Nový zdroj Komořany – příprava záměru, nový blok o elektrickém výkonu 160 MW s fluidní technologií, vyšší účinnost, bude provozován přednostně.

Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a.s. – instalace katalytické jednotky ve výrobně Umělých pryskyřic I – provoz Alkydy, Epoxidy a Podlahoviny, snížení emisí těkavých organických látek.

Česká rafinérská, a.s. – výměna hořáků na pecích na Kompaktním bloku nové rafinerie Litvínov) a na vakuové destilaci – nízké emise NO_x.

Modernizace výtopny na Kocandě v Litoměřicích – celková rekonstrukce kotelny, modernizace, vyšší účinnost spalování, snížení tepelného výkonu kotelny.

V poslední době vzrůstá zájem o instalace bioplynových stanic (BPS), které mohou být pro obce po energetické i ekonomické stránce zajímavým prostředkem k využití některých druhů biologic-

ky rozložitelných odpadů. Tyto odpady dnes bohužel končí v lepším případě v kompostárnách, v tom horším bez užitku na skládkách nebo dokonce v kanalizaci. V roce 2007 a v části roku 2008 vydal Krajský úřad Ústeckého kraje závazná stanoviska k umístění a povolení stavby následujících bioplynových stanic s celkovou max. kapacitou zpracování biomasy více než 152 tis. t/r.

Název	Umístění
BPS Kostomlaty pod Řípem	Kostomlaty pod Řípem
BPS Julčín	Úštěk
BPS Jedlová Hora	Ústí nad Labem - Všebořice
BPS Verneřice	Verneřice
BPS Lesná	Děčín k.ú. Lesná
BPS Velké Chvojno	Velké Chvojno

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

IMISE

Na území Ústeckého kraje bylo v roce 2007 prováděno pravidelné měření imisních koncentrací znečišťujících látek na 26 stanicích s automatizovaným měřicím programem, 8 stanicích s manuálním měřicím programem a 11 stanicích s kombinovaným měřicím programem. Z tohoto počtu provozoval 21 stanic Český hyd-

rometeorologický ústav, pobočka Ústí n. L. - Kočkov, 13 stanic Státní zdravotní ústav a 10 stanic, provozovaných resort energetiky a průmyslu (ČEZ a společnost Mondi Štětí a. s. Jednu stanicí provozuje Střední zemědělská a ekologická škola v Žatci.

Koncentrace PM₁₀ se měří na 26 stanicích, (na šesti z nich také PM_{2,5}), oxid siřičitý na 36 stanicích, oxidy dusíku NO_x na

32 stanicích, oxid dusičitý NO₂ na 35 stanicích, oxid uhelnatý na 8 stanicích, těžké kovy na 10 stanicích, ozon na 15 stanicích a polycyklické aromatické uhlovodíky na 5 stanicích. Kromě měření provádí ČHMÚ každoročně modelové vyhodnocení kvality ovzduší, na jehož základě vyhláší ministerstvo životního prostředí oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší.

Překročení imisních limitů v Ústeckém kraji v roce 2007

Z naměřených imisních dat zpracovaných Českým hydrometeorologickým ústavem vyplývá, že limitní průměrné imisní koncentrace byly v kraji překročeny na jednotlivých měřicích stanicích následovně:

Limitní průměrná 24hodinová koncentrace oxidu siřičitého (SO₂) 125 µg.m⁻³, byla překročena pouze na stanici v Litvínově. Tato koncentrace tam dosáhla hodnoty 134 µg.m⁻³. K překročení došlo v této lokalitě převážně vlivem lokálních topenišť v domácnostech. Z ostatních stanic se limitní koncentraci ze stejného důvodu přiblížila nejvíce stanice Lom – 102,7 µg.m⁻³ a v Krupce – 93,4 50 µg.m⁻³. Na zbývajících stanicích byla tato hodnota hluboko pod stanoveným limitem.

Čtyřicetihodinový průměr koncentrace suspendovaných látek (PM₁₀) 50 µg.m⁻³ byl překročen na šesti stanicích – Lom (53 dní v roce), Teplice (45), Most (57), Ústí n. L.-Všebořice (48), Ústí n. L.-město (53) a Děčín-město (44). Jedná se o plošné znečištění způsobované především stavební a těžební činností, dopravou a lokálními topeništi na tuhá paliva.

Průměrný roční imisní limit pro oxidy dusíku (NO_x), který je 40 µg.m⁻³, byl překročen pouze na stanici Ústí n. L.-Všebořice, což může být způsobeno vysokou frekvencí dopravy v této okrajové části města ve směru k nákupní zóně a k přivaděči na dálnici D8.

Max. denní 8hodinový klouzavý průměr pro ozon (O₃) 120 µg.m⁻³ byl překročen na osmi stanicích. Překročení však není významné. Nejvíce se naměřená hodnota odchyluje od limitu na stanici Sněžník – naměřeno 133,6 µg.m⁻³. Zatímco na stanicích výše položených – Lom (26 dní v roce), Rudolice v Horách (46), Sněžník (49) a Ústí n. L.-Kočkov (40) se jedná o přirozený intenzivnější vliv ultrafialového záření, na stanicích níže položených – Tušimice (33 dní v roce), Litoměřice (36), Most (24) a Valdek (31) se jedná o příznivé fotochemické podmínky pro vznik přízemního ozonu působením emisí z dopravy.

Cílový roční průměr koncentrace benzo(a)pyrenu 0,001 µg.m⁻³ byl překročen na stanicích v Teplicích, Mostě a v Ústí n. L.-Pasteurova ul., což souvisí zejména s dopravou a domácími topeništi na tuhá paliva.

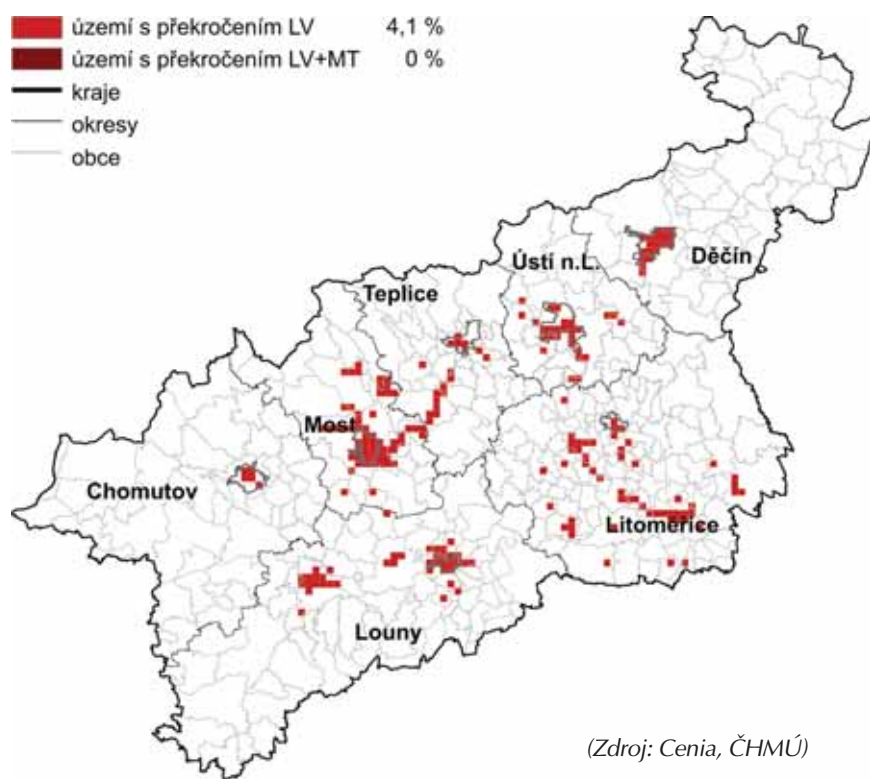
Na žádné stanici v kraji nebyly překročeny imisní limity u těchto sledovaných hodnot látek:

- roční průměr pro suspendované částice PM₁₀
- jedn hodinový průměr oxidu siřičitého
- roční průměr oxidu siřičitého
- limit oxidu siřičitého pro ekosystémy (zimní průměr)
- jedn hodinový průměr oxidu dusičitého
- limit oxidu dusičitého pro vegetaci
- osm hodinový průměr oxidu uhelnatého
- roční průměr benzenu
- roční průměr těžkých kovů (olovo, arsen, kadmium, nikl)

Alokační plán pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

Vláda České republiky vyhlásila svým nařízením č. 315/2005 pro období kalendářních roků 2005 až 2007 Národní alokační plán, ve kterém určila celkové množství povolenek pro emise oxidu uhličitého (CO₂), které byly v uvedeném obchodovacím období přiděleny jednotlivým provozovatelům zařízení. V rámci ČR se jednalo o povolenky v celkovém množství 97 448 020 kusů. Z tohoto počtu připadlo na provozovatele zařízení na území Ústeckého kraje 32 666 563 kusů, což představuje 33,5 %. Cílem vyhlášení alokačního plánu je nutit provozovatele, aby realizovali technická opatření směřující k postupnému snižování emisí CO₂. V alokačního plánu na léta 2008 – 2012, jehož cílem

Následující mapový zářez ukazuje místa v kraji, kde jsou překračovány imisní limity pro některou ze sledovaných znečišťujících látek – PM₁₀, SO₂, NO_x, CO, olovo, benzen a benzo(a)pyren:

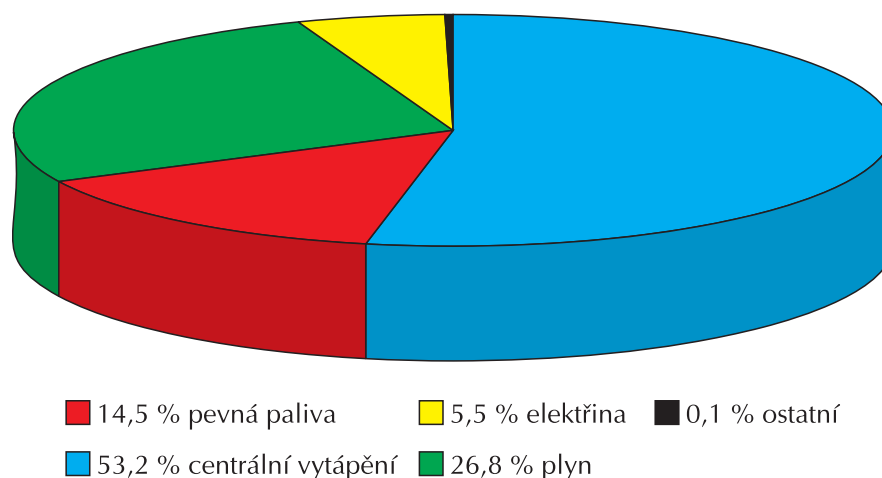
je postupné snižování emisí CO₂, bylo rozděleno pro Ústecký kraj o téměř 15 tis. kusů povolenek méně, proti období 2005 – 2007, což dokazuje, že ke snižování těchto emisí skutečně dochází.

Energetika

Vzhledem k svému průmyslovému charakteru patří Ústecký kraj z krajského hlediska k největším spotřebitelům elektrické energie. Vysoká spotřeba elektrické energie v sektoru průmyslu klesá v souvislosti s jeho restrukturalizací. Proto klesá i celková spotřeba elektrické energie kraje, v roce 2007 byla nejnižší od roku 2001, kdy poklesla na 7 218 GWh.

Ústecký kraj má nejvyšší podíl centrálního vytápění ze všech krajů v ČR (průměr ČR je 36,2 %), což představuje přes 170 000 domácností. Na druhém místě je také k přírodě šetrný otop plynem.

Struktura vytápění domácností v kraji

Srážkové poměry

Rok 2007 byl z hlediska množství spadlých srážek na území Ústeckého kraje nadnormální.

Srážky byly v průběhu roku velmi nerovnoměrně rozloženy. První tři měsíce byly srážkově nadprůměrné. Následující měsíc duben byl extrémně suchý. Další měsíce

již byly srážkově blízké normálu. Nejvíce nadprůměrný úhrn srážek připadl na září. Listopad byl na srážky rovněž bohatý. Rok zakončil relativně suchý prosinec.

Povodí	průměrná roční výška srážek		nadnormální úhrn srážek		podnormální úhrn srážek	
	mm/rok	% normálu		% normálu		% normálu
dolní Ohře	598,8	118	Leden	189	Duben	12
Bílina	765,8	148	Listopad	210	Duben	3
Ploučnice	807,9	114	Listopad	189	Duben	2

Nejvyšší denní úhrn srážek na povodí dolní Ohře 72,0 mm byl zaznamenán na stanici Žatec dne 8. 8. 2007. Nejvyšší denní úhrn srážek na povodí Bíliny byl zaznamenán na stanici Boleboř dne 22. 5. 2007 – 59,2 mm. Nejvyšší denní úhrn srážek na povodí Ploučnice 56,9 mm byl zaznamenán na stanici Verneřice dne 20. 8. 2007.

Odtokové poměry

Průměrný průtok roku 2007 na Labi dosáhl 90 % Qa 31-80. Nejvodnatějším měsícem byl prosinec, kdy na začátku proběhla povodeň s kulminací, která dosáhla menší než jednoleté vody, kdežto srpen byl měsíc s nejmenšími průtoky, které se pohybovaly okolo Q300 až Q330.

V oblasti povodí dolní Ohře byl v roce 2007 zjištěn odtok průměrný – okolo 111 %. Ve srovnání s průměrnými měsíčními průtoky byl mimořádně nadprůměrný prosinec, kdy měsíční průtoky dosahovaly až 212 % normálu. Minimální byly průtoky v květnu (dosahovaly 47 %), ovšem jedná se o silně ovlivněný tok vlivem nádrže Nechranice.

V oblasti povodí Bíliny byl odtok v roce 2007 průměrný –

okolo 104 %. Ve srovnání s průměrnými měsíčními průtoky byl nejvíce nadprůměrný únor, kdy měsíční průtoky dosahovaly až 242 %. Minimální měsíční průtok byl zjištěn také v květnu a činil 89 % normálu.

V povodí Ploučnice byl rok 2007 odtokově podprůměrný – okolo 83,2 %. Ve srovnání s průměrnými měsíčními průtoky bylo nad-

průměrné období leden až únor. Právě v únoru dosahovaly měsíční průtoky až 181 %. Minimální měsíční průtoky byly zaznamenány v červnu a červenci.

Odtokové situace, které bychom mohli označit za povodňové, se v povodí dolní Ohře, Bíliny a Ploučnice v roce 2007 nevyskytly.

(Zdroj: ČHMÚ)

Podzemní vody

Došlo ke změně hodnocení stavu podzemních vod. Od roku 2007 se úroveň hladin ve vrtech a vydatnosti pramenů zařazují na dlouhodobou měsíční křivku překročení (DMKP). Ta je spočítána z období 1971 - 2000. Hodnota

menší než 50 % značí stav nadnormální (hladina ve vrtu či vydatnost pramene byla ve srovnávacím období překročena v méně než 50 % případů), větší než 50 % značí stav podnormální.

Hladiny podzemních vod byly ve všech vrtech v povodí Bíliny a dolní Ohře na začátku roku pod lednovými dlouhodobými měsíčními normály a dosahovaly průměrné úrovně 69 % DMKP. Poté hladiny stoupaly a jarních maxim dosáhly na přelomu února a března (67 % DMKP). Následoval pozvolný pokles až do srpna, kdy bylo dosaženo ročních minim na úrovni 81 % DMKP. V průběhu podzimu došlo k vzestupu a v listopadu bylo dosaženo ročních maxim na úrovni 58 % DMKP. Celkově lze hodnotit vývoj podzemních vod během roku jako podnormální.

Rovněž vydatnosti pramenů v povodí byly po většinu roku podnormální. V březnu bylo dosaženo jarních a rovněž i ročních maxim na úrovni 51 % DMKP. Od květnového propadu na 80 % DMKP pokračovaly vydatnosti mírným kolísáním a pozvolným vzestupem až do listopadu na hodnotu 63 % DMKP. Poté začaly výrazně stoupat až do konce roku na úroveň 44 % DMKP.

Hladiny v povodí Labe byly celkově převážnou část roku podnormální. Maxima bylo dosaženo v únoru – 39 % DMKP. Poté nastal dlouhodobý pokles až do srpna, kdy bylo dosaženo ročních minim (84 % DMKP). Od září nastalo pozvolné doplňování podzemních vod. U pramenů byl průběh režimu vydatností během roku nevýrazný a rovněž podnormální.

(Zdroj: ČHMÚ)

Jakost podzemních vod

Hodnocení jakosti podzemních vod pro hydrologickou bilanci podzemních vod v roce 2007 bylo zpracováno z údajů monitoringu jakosti podzemních vod na objektech státní sítě sledování podzemních vod, kterou provozuje ČHMÚ. Do hodnocení byly zahrnuty údaje ze 94 objektů sítě sledování. V roce 2007 byly na každém objektu odebrány jeden až dva vzorky podzemních vod v cyklu jaro – podzim. Pro výsledné hodnocení byly použity roční aritmetické průměry hodnot daného

ukazatele pro každý monitorovací objekt. Hodnocení bylo provedeno jako srovnání s limitními hodnotami pro pitnou vodu dle požadavků vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 252/2004 Sb. v ukazatelích: chloridy, amonné ionty, dusičnany, sírany, CHSK_{Mn} , měď, kadmium, olovo a pH, definovaných v příloze č. 1 vyhlášky ministerstva zemědělství č. 431/2001 Sb.

V oblasti povodí Ohře a Dolního Labe byly hodnoty pH mimo limitní interval u 21 z 94 hodnocených objektů, všechny nevyhovující

objekty měly hodnotu pH nižší než 6.5 a žádný objekt neměl hodnotu pH vyšší než 9.5. Limit pro ukazatel chemická spotřeba kyslíku manganistanem byl překročen u 9 objektů. Limit pro ukazatel amonné ionty byl překročen u 14 objektů. Limit pro ukazatel dusičnany byl překročen u 4 objektů. Limit pro ukazatel chloridy byl překročen u 8 objektů. Limit pro ukazatel sírany byl překročen u 17 objektů. Limit pro ukazatel olovo byl překročen u 1 objektu. U ukazatelů kadmium a měď nedošlo k překročení limitních hodnot.

(Zdroj: ČHMÚ)

Jakost povrchových vod

Podle ČSN 75 7221 „Klasifikace jakosti povrchových vod“ k nejzatíženějším tokům patřily kromě Bíliny i Mandava a Teplický potok. Naopak nejčistšími byly některé hraniční toky. Z první skupiny ukazatelů dosahují nejčastěji IV. a V. třídy na třech čtvrtinách profilů opět AOX IV. a V. třídy dosahují i některé profily na Bílině pro rozpuštěný kyslík, NL 105 °C, CHSK_{Mn} , CHSK_{Cr} , BSK_5 , TOC, N-NH_4^+ , N-NO_3^- , celkový fosfor a sírany. V. třídou byla hodnocena i konduktivita, RL 105 °C a sírany mimo již uvedených AOX, TOC v Černé a v profilu Labe (Štětí). Na Ohři byl v této skupině ukazatelů nejhůře hodnocen profil Radošov, (Karlovarský kraj) ve IV. a V. třídě byly klasifikovány NL 105 °C, CHSK_{Mn} , TOC a AOX. Hodnota C90 pro AOX na tomto toku dosahovala na většině měřených profilů více než 40 $\mu\text{g}\cdot\text{l}^{-1}$, a proto byly klasifikovány V. třídou. Labe splnilo na všech profilech limit pro celkový fosfor a BSK_5 odpovídající III. třídě, obdobně jako většina profilů pro CHSK_{Cr} , TOC a rozpuštěný kyslík.

Specifické organické látky dosahovaly obvykle I. třídy, ojediněle II. třídy, výjimkou byl profil Bílina (Ústí nad Labem), kde 1,1,2-

trichlorethen byl zařazen do IV. třídy a 1,1,2,2-tetrachlorethen do třídy III., v obdobné koncentraci byl 1,1,2,2-tetrachlorethen naměřen i na Bílině pod Zálužím.

Ve skupině kovy a metaloidy dosahovalo III. třídy nejčastěji železo na Bílině v Ústí nad Labem a Velvětech IV. Arsen byl klasifikován III. třídou na Teplickém potoce a v Bílině, v Bystřici až třídou IV. Hodnoty zinku v koncentracích odpovídajících III. třídě byly naměřeny na profilech Bílina (Ústí nad Labem) a Teplický potok (Kozlíky).

NV č. 229/2007 Imisní standardy pro Všeobecné ukazatele byly nejčastěji překračovány na Bílině, Mandavě a Teplickém potoce, stejně jako u hodnocení podle ČSN 75 7221. Nejvýrazněji byl přesáhnut limit pro amoniakální dusík na Bílině v Záluží a Chánově, více než 11x, příčinou byla havárie ČOV podniku Chemopetrol. Na tomto toku byly překračovány imisní standardy i pro AOX, NL 105 °C, indikátory kyslíkového režimu a nutrienty. Obdobně znečištění vykazuje i Mandava, Teplický potok měl zvýšené hodnoty nutrientů a AOX. Na Labi a Ohři byly v této skupině překračovány imisní standardy pro nerozpuštěné látky sušené a AOX, ale jen nevýrazně.

Z organických látek byly v nadlimitních koncentracích nacházeny EDTA po celé délce dolního toku Labe, v Mandavě, Chomutovce a v Bílině v Ústí nad Labem. NTA překročila limit na Mandavě. Nejvýrazněji (8x) byl překročen imisní standard v Ústí nad Labem na Bílině pro 1,2-cis-dichlorethen, vyšší hodnoty byly zjištěny i u 1,1,2-trichlorethenu a 1,1,2,2-tetrachlorethenu. 1,2-dichlorethan překročil o 20 % imisní standard v profilu Labe (Obříství). Jediný pesticid, který nesplnil předepsaný standard, byl desethylatrazin, překročil ho 4.6x. Ostatní sledované organické látky vyhověly limitům tohoto nařízení.

Stejně jako v hodnocení podle ČSN i podle limitů tohoto nařízení patřily k velmi příznivě hodnoceným tokům Moldavský potok, Černá voda, Divoká Bystřice, Flájský potok, Kamenice a Rybný potok. Podlimitní hodnoty byly naměřeny i na celém toku Ohře, jen AOX na tomto úseku toku imisní standard mírně překračovaly.

Radiochemie

Povrchové vody ve sledovaných profilech v oblasti povodí dolního Labe a Ohře byly ve srovnání s údaji z celé ČR relativně méně zatíženy vysokými hodnotami radiologických ukazatelů.

(Zdroj: ČHMÚ)

Využívání povrchových vod – provoz vodní cesty na Labi

Řeka Labe je nejdůležitější vodní cestou v České republice umožňující lodní přepravu do Hamburku, přístavu v Evropské unii.

Na úseku Labe Mělník – Hřensko v roce 2007 nenastaly problémy s plavebními hloubkami a plavební provoz byl po celý rok zajištěn pro ponor 200 cm. Rovněž tak nebyl v roce 2007 ohrožen plavební provoz ani povodňovými průtoky. Během roku nedosáhly vodní stavy limitních hodnot, kte-

ré by si vyžádali zastavení plavby pro vysoký vodní stav.

Vodní stav v Ústí nad Labem poklesl na 150 cm a nižší hodnoty, tj. pod hranici ekonomické únosnosti poproudního provozu na regulovaném Labi pod Střekovem, v květnu až září celkem v 16 dnech. Stav 155 cm, při kterém ustává protiproudňý provoz, byl zaznamenán celkem v 11 dnech.

Na žádost přepravců byl ve 48

případech vodní stav v Ústí nad Labem nadlepšen z kapacity zdrže Střekov většinou pro umožnění proplutí plavidel úsekem Střekov – Děčín. Dalším důvodem bylo spouštění lodí na vodu v loděnici ve Valtířově a jejich přeprava do Německa a plánované zvýšení ponorů plavidel využitím vody z vypouštěných nádrží na Vltavě a středním Labi při plánované odstávce.

(Zdroj: Povodí Labe s.p.)

Protipovodňová ochrana

I v roce 2007 pokračovaly práce spojené s přípravou protipovodňových opatření. Byla zpracována dokumentace pro územní řízení a vydáno územní rozhodnutí pro lokality Hřensko, Děčín, Ústí nad Labem levý břeh, Ústí nad Labem Střekov, Lovosicko (Velké Žernoseky, Žalhostice, Píšťany, Lovosice průmyslová část), Roudnice nad Labem, Křešice.

Rovněž byly zpracovány studie proveditelnosti protipovodňových opatření pro lokality Dolní Zálezly, Libotenice, Chodouny-Lounky, České Kopisty, Lukavec, Lenešice, Březno, Bílenice-Škrle, zachování průjezdnosti silnice II/261 v úseku Libochovany-

Děčín a byly podány žádosti na Ministerstvo zemědělství o zařazení uvedených lokalit do Programu 129120.

Pro úplnost je nutno doplnit i ostatní lokality, pro které se rovněž připravují protipovodňová

opatření: Štětí-Hněvice-Počeplice, Terezín, Bohušovice nad Ohří, Budyně nad Ohří.

Celkové náklady na zpracování studií a dokumentací protipovodňových opatření se již vyšplhaly k částce 26 mil. Kč.

Havárie

V roce 2007 bylo ČIŽP OI Ústí nad Labem nahlášeno různými subjekty celkem 21 havárií běžného typu bez dlouhodobých následků. Z toho počtu bylo vyhodnoceno 6 hlášení jako havárie bez vlivu na povrchové, nebo podzemní vody. ČIŽP OI Ústí nad Labem z tohoto důvodu eviduje za rok 2007 celkem 15 běžných havárií, což v porovnání s rokem 2006 znamená nárůst o 4 havárie.

V roce 2007 byl zaznamenán 6x únik ropných látek do vod povrchových. Z tohoto množství bylo znečištěn 1x způsobeno dopravní nehodou a 5x došlo ke znečištění povrchových vod únikem z kanalizačních výústí. Na hraničním toku Mandava v Rumburku byla v roce 2007 zaznamenána 1 havárie, při které uniklo do vodního toku Mandava cca 150l motorové nafty z provozní nádrže vozidla.

Na vodním toku Labe byla v roce 2007 zaznamenána v úseku, kte-

rý je sledován ČIŽP OI Ústí nad Labem 1 běžná havárie. Jednalo se pravděpodobně o únik malého množství oleje z projíždějící lodi. V roce 2007 zaznamenala ČIŽP OI Ústí nad Labem prostřednictvím mezinárodního varovného systému „SOS Labe“ informace o havárii na horním toku Labe a Vltavy při požáru v Kralupech nad Vltavou.

V roce 2007 bylo zaznamenáno 2x znečištění vodního toku zemědělskými produkty. V obci Razice byla místní vodoteč znečištěna prasečí kejdou a v obci Lobendava byl Luční potok znečištěn silážními šťávami. Na Lučním potoce následkem znečištění došlo k úhynu ryb.

K závažné havárii došlo dne při vykolejení hnacího drážního vozidla v areálu ČD SDC Ústí nad Labem. Při havárii došlo k poražení palivové nádrže a následně k úniku 3500l motorové nafty do drážního tělesa. Na základě výsledků monitoringu bylo vyhod-

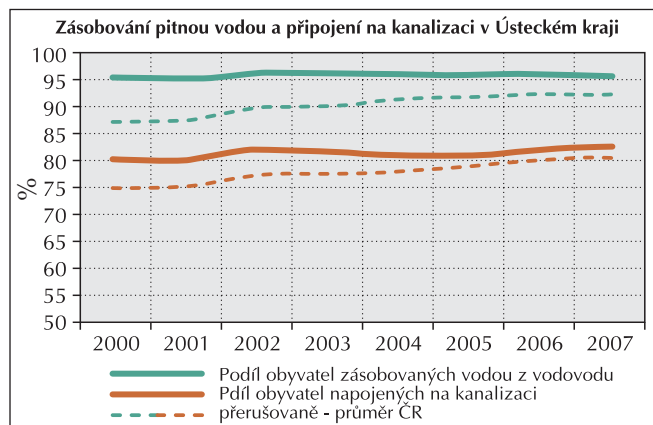
noceno, že díky včasnému a účinnému sanačnímu zásahu nedošlo ke kontaminaci podzemních ani povrchových vod ropnými látkami.

Další závažná havárie byla zaznamenána v letních měsících, kdy došlo v průběhu opravy čistírny odpadních vod ve společnosti UNIPETROL RPA s.r.o. Litvínov k výraznému překročení limitů ve více ukazatelích vypouštěného znečištění do řeky Bílina a v důsledku toho k výraznému kyslíkovému deficitu v toku. Ke zmírnění následků havárie byla společností přijata mimořádná opatření a ve spolupráci s Pověřícím Ohře s.p., byl zmírněn negativní dopad na kvalitu vody v řece Bílině.

V závěru je možno konstatovat, že v průběhu roku 2007 došlo k nárůstu počtu běžných havárií oproti předcházejícím letům, ale jejich závažnost je klasifikována ve vztahu k životnímu prostředí jako nízká. (Zdroj: ČIŽP)

Vodovody a kanalizace

Celkový objem vyrobené pitné vody pokračoval v dlouhodobém poklesu meziročním snížením o 1,39 mil. m³ na hodnotu 62,72 mil. m³. Počet obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodu se meziročně zvýšil o 195. Spotřeba pitné vody na obyvatele v roce 2007 činila 97,3 na obyv. za den, což je mírně pod průměrem ČR. Ztráty pitné vody ve vodovodní síti se dlouhodobě pohybují nad průměrem ČR, který v roce 2007 činil 18,6 %.

Podíl ztrát z vody vyrobené určené k realizaci, 2000–2007 [%]

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
27,9	27,0	27,0	27,9	25,5	24,8	25,0	24,5

(Zdroj: Český statistický úřad)

V domech napojených na kanalizaci s koncovou ČOV v roce 2007 žilo 78,3% z celkového počtu obyvatel kraje. Čištěno bylo 97,3% odkanalizovaných odpadních vod. Za nejvýznamnější akce ke snížení množství znečištění vypouštěného v odpadních vodách ukončených v roce 2007 lze považovat rekonstrukce a intenzifikace čistíren odpadních vod pro města resp. obce Jirkov, Klášterec nad Ohří, Kadaň, Údllice a Žatec.

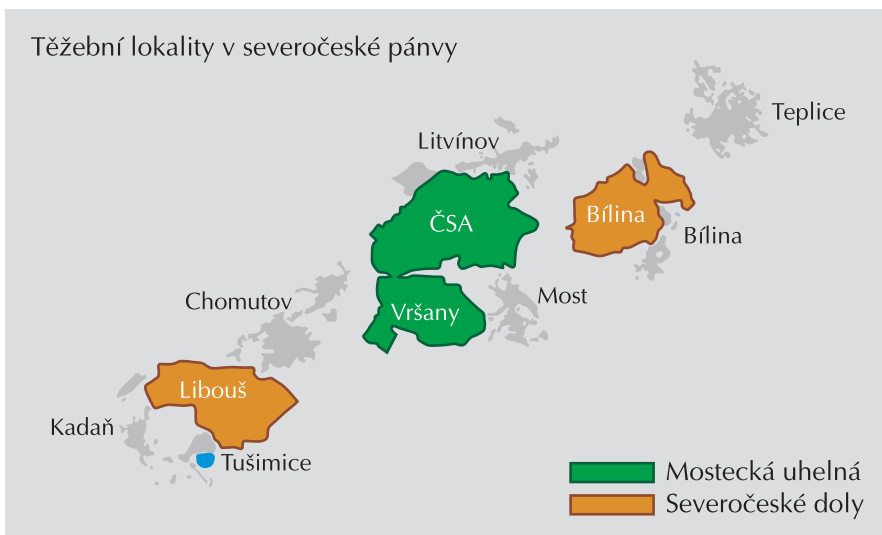
Pro účely poskytování finanční pomoci při realizaci projektů na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury Ústeckého kraje zřídil Ústecký kraj usnesením Zastupitelstva Ústeckého kraje „Fond vodního hospodářství Ústeckého kraje“, z něž byly v roce 2007 podpořeny projekty v objemu více než 42 mil. Kč. (Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

Horninové prostředí

V horninovém prostředí Ústeckého kraje jsou nejvíce zastoupeny rozsáhlá ložiska hnědého uhlí v Severočeské hnědouhelné pánvi, dále ložiska písků a štěrkopísků v oblasti Litoměřicka a Lounska, kameniva v Českém středohoří a Šluknovském výběžku, kaolínu v oblasti Podbořan, pyroponosné horniny v oblasti Třebenic.

Ložiska hnědého uhlí jsou situovány do Severočeské hnědouhelné pánve, která se rozprostírá od Ústí nad Labem až ke Kadaňi. V roce 2007 probíhala těžba v oblasti Mostecka na dolech ČSA a Vršany, které jsou ve vlastnictví Mostecké uhelné, a.s., a na dole Bílina ve vlastnictví Severočeských dolů a.s., v oblasti Chomutovska v dole Nástup Tušimice ve vlastnictví Severočeských dolů a.s.

S těžbou úzce souvisí problematika rekultivací území zasažených povrchovou těžební činností. Těžební společnost má za povinnost vytvářet fond na zahrazení následků hornické činnosti po ukončení těžby. Z tohoto fondu jsou poté hrazeny rekultivační práce.

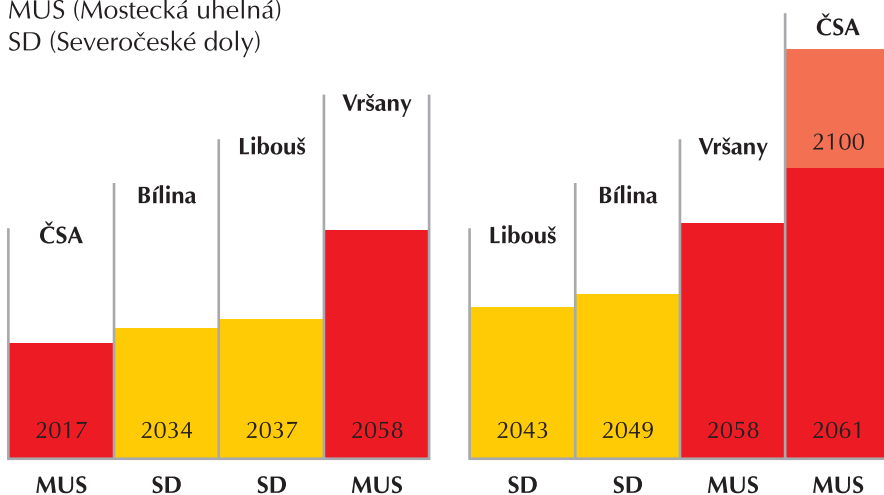

(Zdroj: www.czechcoal.cz)

Životnost lomů v Severočeské uhelné pánvi

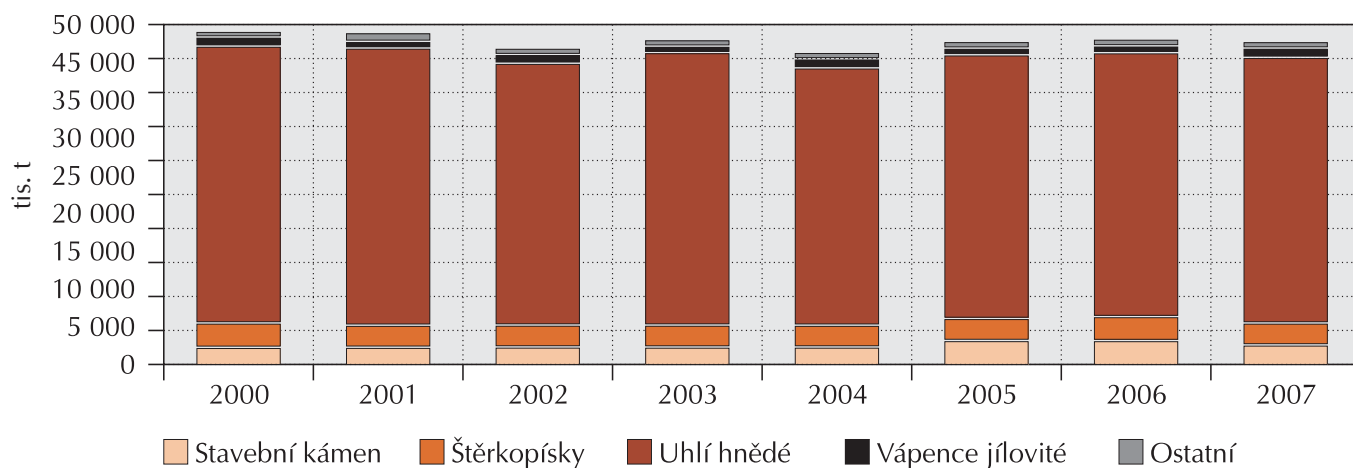
V rámci stávajících územních limitů
 MUS (Mostecká uhelná)
 SD (Severočeské dolů)

Za stávajícími územními limity

(Zdroj: www.czechcoal.cz)

Podíl těžby v Ústeckém kraji

(Zdroj: ČGS - Geofond)

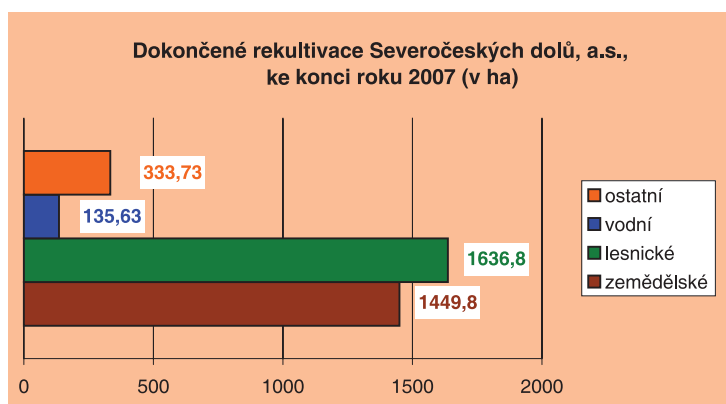
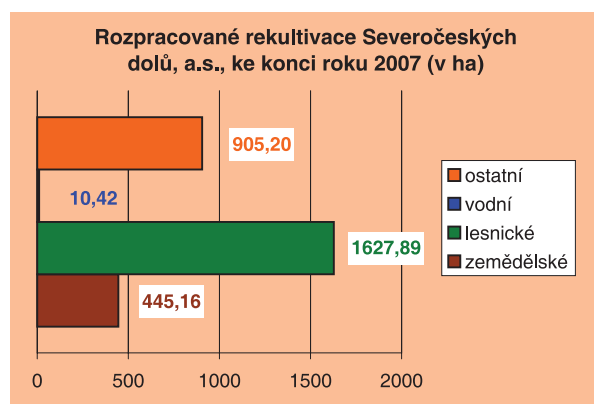
Ústecký kraj se díky těžbě hnědého uhlí podílí na těžbě surovin v ČR největším dílem. Hnědé uhlí se těží v mostecké (4 velkolomy: Bílina, ČSA, Holešice, Vršany a jeden hlubinný důl Dolní Jiřetín–Centrum) a chomutovské (velkolom Tušimice–Libouš) části severočeské pánve. Zajišťuje celkem 71 % veškeré domácí těžby, ale i spotřeby této energetické suroviny. Na území kraje se rovněž těží naprostá většina bentonitů v ČR

(především na ložiskách Rokle, které produkuje rovněž kaolin a Brňany). Kraj je třetím největším producentem kaolinů, které se těží především na Podbořansku. Velký význam má rovněž těžba všech druhů stavebních surovin. V roce 2007 činila těžba surovin v Ústeckém kraji 30 % celkové těžby v ČR. V roce 2007 bylo vytěženo 38 845 tis. tun hnědého uhlí, rekultivační práce byly ukončeny na 5 207 ha.

Rozsah rekultivací prováděných Mosteckou uhelnou:

rok	plocha
2000	3 054 ha
2001	2 978 ha
2002	2 284 ha
2003	1 970 ha
2004	2 038 ha
2005	2 102 ha
2006	1 793 ha
2007	1 651 ha

(Zdroj: www.czechcoal.cz)

(Zdroj: Skupina Severočeské doly – Výroční zpráva 2007)

Stále aktuální otázkou v oblasti těžby hnědého uhlí zůstává tzv. prolomení „ekologických limitů těžby“ ve smyslu Usnesení vlády č. 444/1991 ke zprávě o územních ekologických limitech těžby hnědého uhlí v Severočeské hnědouhelné pánvi. Tato nevyřešená otázka úzce souvisí s energetickou koncepcí České republiky a dalšího rozvoje obcí Horní Jiřetín a Černice včetně bytové výstavby.

K problémům patří rovněž přetrvávající ložisková ochrana v prostoru vznikajícího jezera Chabařovice, která omezuje územní rozvoj této oblasti.

(Zdroj: KÚ, Cenia)

V oblastech, kde jsou stanovená chráněná ložisková území, vydává Krajský úřad Ústeckého kraje od roku 2007 závazná stanoviska ke stavbám, které nesouvisí s těžbou nerostných surovin. Tyto závazná stanoviska jsou vydávána v součinnosti s Obvodním báňským úřadem v Mostě před zahájením územního řízení.

V Ústeckém kraji se vyskytuje oblast se zvýšeným radonovým rizikem, jedná se především o oblast Krušných hor a Šluknovského výběžku. V těchto

lokalitách často dochází k překračování doporučených hodnot – koncentrace radonu nemá překročit směrnou hodnotu 400 Bq/m³ ve stávajících budovách. K měření koncentrace radonu slouží již od roku 1999 Radonový program ČR, který je koordinován Státním úřadem pro jadernou bezpečnost a je zaměřen na vyhledávání budov se zvýšenou úrovní přírodního ozáření v oblastech značného radonového rizika. Oproti předchozím rokům zájem o Radonový program mezi veřejností poklesl,

v roce 2007 bylo rozmístěno 275 detektorů do 134 objektů.

V roce 2007 se Ústecký kraj zabýval problematikou řízení skalních bloků v obci Srbská Kamenice. Ústecký kraj nechal zpracovat projektovou dokumentaci pro tři postižené lokality – objekt za domem č.p. 35, objekt za domem č.p. 42 a objekt za domem č.p. 159. Po předání projektových dokumentací obci byla lokalita zařazena do státního programu Ministerstva životního prostředí ISPROFIN 215214 – Řešení stabilizace svahů na území ČR.

Ochrana přírody a krajiny v ČR je v současné době upravena celou řadou právních předpisů na úrovni národní, EU i mezinárodní (mnohostranné i bilaterální environmentální smlouvy) a je zajišťována prostřednictvím zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který ji rozděluje podle úrovně ochrany na obecnou a zvláštní ochranu přírody a krajiny a podle předmětu ochrany na ochranu územní a druhovou.

OBEČNÁ OCHRANA ÚZEMÍ

Obecná ochrana území poskytuje zákonnou ochranu celému území České republiky. Využívá k tomu několika nástrojů – územní systémy ekologické stability, významné krajinné prvky, krajinný ráz, přírodní park a přechodně chráněné plochy.

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (dále ÚSES) je podle § 3 písmene a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Hlavním smyslem ÚSES je posílit ekologickou stabilitu krajiny zachováním nebo obnovením stabilních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb.

Územní systémy ekologické stability existují ve třech úrovních

– lokální, regionální a nadregionální. Každá z úrovní se skládá z biocenter, která svým stavem a velikostí umožňují trvalou existenci přirozeného či pozměněného, avšak přírodě blízkého ekosystému, a biokoridorů, které neumožňují rozhodující části organismů trvalou existenci, ale zajišťují jejich migraci mezi biocentry. Lokální územní systém ekologické stability zahrnuje i celý rozsah systémů regionálních a nadregionálních.

Nadregionální a regionální

prvky ÚSES jsou stanoveny obecně závaznou vyhláškou Ústeckého kraje č. 1/2001, kterou se vymezuje závazná část územně plánovací dokumentace „2. změna a doplňky územního plánu velkého územního celku Severočeské hnědouhelné pánve“, platnou od 1.1.2007, podle níž se v Ústeckém kraji nachází 8 nadregionálních biocenter, 113 regionálních biocenter, 15 nadregionálních biokoridorů a 61 regionálních biokoridorů. Lokální prvky ÚSES jsou vymezovány v rámci jednotlivých územních plánů obcí.

Významný krajinný prvek

Významný krajinný prvek (dále jen VKP) je dle § 3, odst. 1, písm. b zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability. Existují dva typy VKP. První skupinu tvoří části krajiny vyjmenované přímo v zákoně č. 114/1992 Sb. Do druhé skupiny patří pak ty části krajiny, které se významným krajinným prvkem stanou teprve po jejich registraci příslušným orgánem ochrany přírody (pověřeným obecním úřadem).

K 31.12. 2007 bylo na území Ústeckého kraje zaregistrováno 63 VKP. Nejčastěji se jedná o podmáčené, případně horské nebo xerofilní louky, tůňky, porosty dřevin a keřů, komplexy skalních masivů a bylinné vegetace, lokality ohrožených rostlin a živočichů, parky a aleje.

Přírodní parky a krajinný ráz

Přírodní park zřizuje obecně závazným právním předpisem (nařízením) příslušný orgán ochrany přírody (krajský úřad) za účelem velkoplošné ochrany krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami (§ 12 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb.). Ve zřizovacím výnosu jsou obvykle definovány činnosti, které je na území parku možné vykonávat pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody. Na území Ústeckého kraje se v současné době nachází 7 přírodních parků.

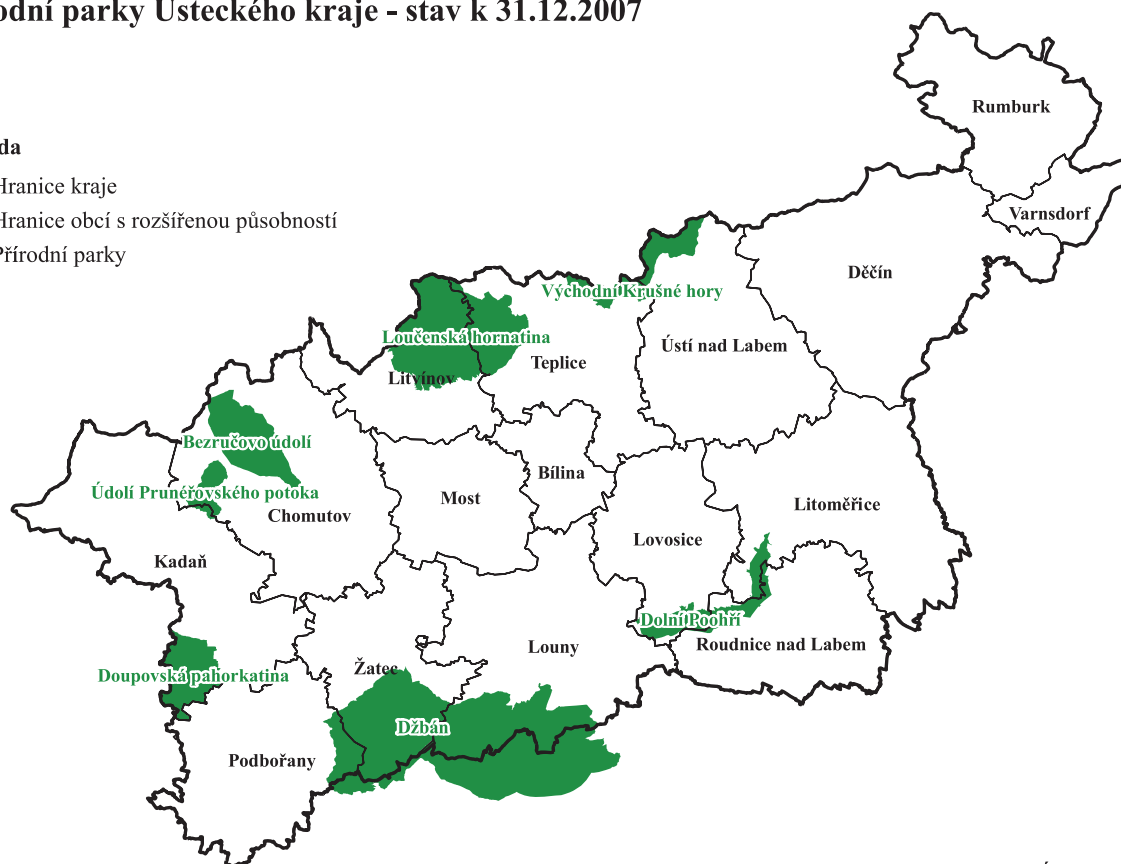
Přírodní parky na území Ústeckého kraje k 31. 12. 2007

Název přírodního parku	Datum vyhlášení	Výměra	Charakteristika
Doupovská pahorkatina	05.04.1996	4 732 ha	Okrajová východní část Doupovských hor s rozsáhlými plochami travnatých porostů stepního a lesostepního charakteru a lesy převážně původní druhové skladby.
Údolí Pruněrovského potoka	16.02.2000	ca 3 000 ha	Hluboce zaříznuté údolí Pruněrovského potoka a jeho přítoků s lesními porosty a rozptýlenou zelení, území s vysokou hodnotou krajinného rázu.
Východní Krušné hory	10.04.1995	3 985 ha	Charakteristická krajina plošiny Krušných hor se zbytky původních horských květnatých luk.
Džbán	21.03.1994	41 578 ha (v Ústeckém kraji 20 378 ha)	Křídová tabulová plošina, vyzdvižená tektonickými pohyby. Většinou zalesněné území, v bezlesých částech stepní společenstva.
Dolní Poohří	12.12.2000	4 359 ha	Dolní tok přirozeně meandrující řeky Ohře s uceleným funkčním komplexem ekosystému lužních lesů, neregulované části řeky s přírodními břehy, mrtvými říčními rameny, periodicky zaplavovanými tůňkami a starými technickými díly (mlýnské náhony, kanály).
Bezručovo údolí	12.03.2002	cca 6 500 ha	Údolí vodního toku Chomutovky a jejích přítoků, zahrnuje především tyto biotopy: vodní toky a jejich nivy, zachovalé svahové lesní porosty, rašeliniště.
Loučenská hornatina	07.06.2006	14 425 ha	Vrcholové partie, svahy a údolí části Krušných hor nacházející se v okresech Most a Teplice se zachovalými lesními porosty-především acidofilní a květnaté bučiny, rašelinné a podmáčené smrčiny, dále vrchoviště, přechodová rašeliniště a horské louky.

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

Přírodní parky Ústeckého kraje - stav k 31.12.2007**Legenda**

- Hranice kraje
- Hranice obcí s rozšířenou působností
- Přírodní parky

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

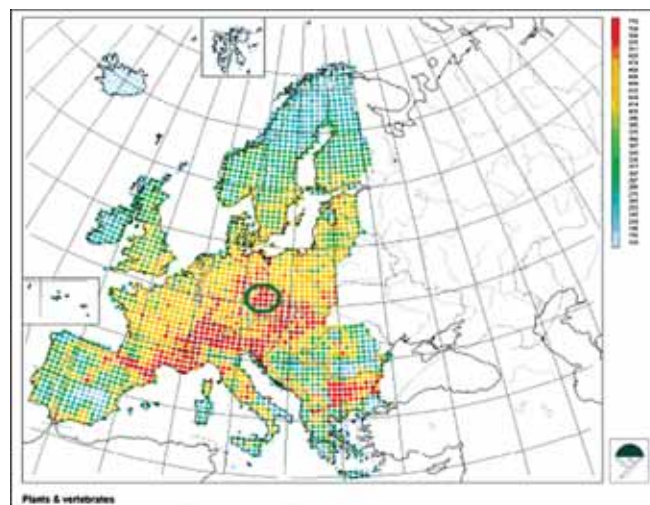

OBECNÁ DRUHOVÁ OCHRANA

Všechny druhy rostlin a živočichů jsou dle § 5 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, chráněny před zničením, poškozováním, sběrem či odchyt, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí. Zvýšená pozornost je věnována volně žijícím ptákům a dřevinám rostoucím mimo les.

Území Ústeckého kraje se vzhledem k pestrým přírodním podmínkám vyznačuje velmi vysokou úrovní biologické rozmanitosti, a to nejen v rámci České republiky, ale celého evropského kontinentu.

Mapa biologické rozmanitosti druhů
(rostliny a obratlovci)

(Pozn.: Největší biologická rozmanitost - červená barva)

(Zdroj: EASAC)

ZVLÁŠTNÍ OCHRANA ÚZEMÍ

Tento způsob ochrany zahrnuje v České republice dvě skupiny zvláště chráněných území. Jedná se o velkoplošná zvláště chráněná území a maloplošná zvláště chráněná území. Na území Ústeckého kraje se z velkoplošných chrá-

něných území nachází Národní park České Švýcarsko a 4 chráněné krajinné oblasti, a to CHKO České středohoří, CHKO Labské pískovce, CHKO Lužické hory a CHKO Kokořínsko. V Ústeckém kraji v současné době existuje

11 národních přírodních rezervací, 13 národních přírodních památek, 53 přírodních rezervací a 63 přírodních památek. Porovnání situace v Ústeckém kraji ve vztahu k ostatním krajům ČR v zastoupení jednotlivých kategorií zvláště chráněných území ukazuje Tabulka.

Maloplošná zvláště chráněná území v ČR k 31. 12. 2007 dle Ústředního seznamu ochrany přírody

Kraj	Národní přírodní rezervace		Národní přírodní památky		Přírodní rezervace		Přírodní památka	
	Počet (ks)	Rozloha (ha)	Počet (ks)	Rozloha (ha)	Počet (ks)	Rozloha (ha)	Počet (ks)	Rozloha (ha)
Hl. m. Praha	0	0	8	517	15	46	66	1 073
Středočeský	16	5 630	16	139	78	5 707	113	975
Jihočeský	12	3 625	10	461	100	4 829	180	5 138
Plzeňský	6	787	5	227	83	3 024	82	4 691
Karlovarský	6	1 579	7	166	30	857	25	750
Ústecký	11	853	13	110	53	599	63	767
Liberecký	7	2 626	8	260	36	1 797	61	1 445
Královéhradecký	6	2 477	1	334	38	1 363	67	7 663
Pardubický	3	1 830	2	3	39	2 709	53	681
Vysočina	7	947	3	86	67	3 529	92	890
Jihomoravský	18	2 808	13	357	96	3 681	154	1 628
Olomoucký	11	3 137	11	116	51	2 251	64	570
Zlínský	6	414	2	23	38	887	123	585
Moravskoslezský	10	1 988	7	389	70	3 636	56	539
Celkem	112	28 715	5	2 822	780	36 817	1 195	27 407

(Zdroj: AOPK ČR)

Zastoupení zvláště chráněných území v Ústeckém kraji k 31. 12. 2007 dle Ústředního seznamu ochrany přírody

Kategorie		Celkem (počet)	Rozloha(ha)	Podíl z rozlohy kraje (%)
Národní park	(NP)	1	7 900	1,48
Chráněná krajinná oblast	(CHKO)	4	132 442	24,92
Národní přírodní rezervace	(NPR)	11	853	0,16
Národní přírodní památka	(NPP)	13	110	0,02
Přírodní rezervace	(PR)	53	1 599	0,30
Přírodní památka	(PP)	63	767	0,14

(Zdroj AOPK ČR)

Pozn.: Některé plochy mohou být obsaženy ve více kategoriích zvláštní územní ochrany. Z celkové výměry Ústeckého kraje podléhá územní ochraně (bez ohledu na kategorii) cca 142 379 ha, což odpovídá cca 27 % rozlohy kraje.

Na území Ústeckého kraje se nachází 60 zvláště chráněných území.

Během roku 2007 bylo ve zvláště chráněných územích instalováno celkem 9 informačních panelů pro veřejnost a započato s obnovou pruhového značení.

Ve zvláště chráněných územích v kategorii přírodní rezervace a přírodní památka zajišťuje Ústecký kraj managementová opatření, jejichž cílem je zachování či zlepšení stavu biologicky cenných lokalit. V průběhu roku 2007 byly na území 37 ZCHÚ Ústeckého

kraje provedeny managementové zásahy, které spočívaly zejména v odstraňování expanzivně se chovajících dřevin, kosení travních porostů, pokusném vypalování vybraných ploch, výstavbě a opravě přehrážek a zatravnění zrušených políček pro zvěř.

Celková výměra managementových opatření provedených v roce 2007 ve zvláště chráněných územích Ústeckého kraje

Typ managementu	Jednotka
Kosení	94 ha
Odstraňování expanzivně se chovajících dřevin a kácení	66 ha
Výstavba a oprava přehrázek	90 ks
Pokusné vypalování	6 ha
Aplikace arboricidu	33 ha
Zatravnění zrušených políček pro zvěř	3 ha

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

Za realizaci uvedených opatření byla Ústeckým krajem uhrazena celková částka 3 378 472 Kč.

Ústecký kraj v roce 2007 rovněž zadal zpracování nových plánů péče pro 3 zvláště chráněná území ve své kompetenci.

V roce 2007 byl u 2 maloplošných zvláště chráněných území zahájen proces přehlášení (úprava hranic).

PAMÁTNÉ STROMY

Památné stromy jsou mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí, vyhlášené z různých důvodů, např. kvůli jejich mimořádnému vzrůstu, stáří, zvláštnímu vzhledu, důvodem vyhlášení může být také připomínka významné historické události či pověsti nebo může být doprovodem kulturní památky (kaple, kostel).

Památné stromy jsou vyhlášovány místně příslušným orgánem ochrany přírody (pověřený obecní úřad). V Ústředním seznamu ochrany přírody je na území Ústeckého kraje k 31. 12. 2007 evidováno 354 památných stromů.

Zastoupení památných stromů v Ústeckém kraji (po okresech) k 31. 12. 2007 dle Ústředního seznamu ochrany přírody

Okres	Počet památných stromů - objekty	Památné stromy - jednotlivě
Děčín	86	283
Chomutov	63	309
Litoměřice	69	84
Louny	36	47
Most	8	13
Teplice	19	94
Ústí nad Labem	73	83
Celkem	354	913

(Zdroj: AOPK ČR)

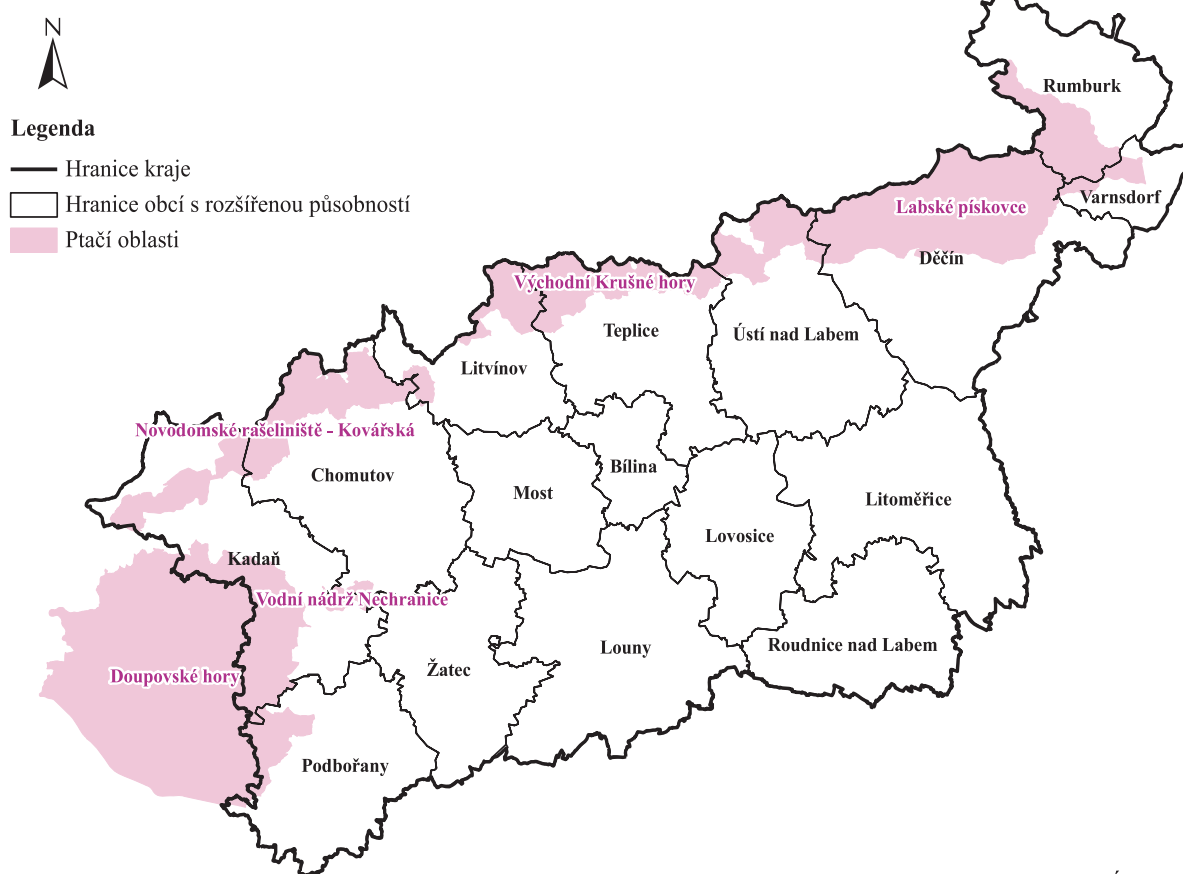
NATURA 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast. Vytvoření soustavy Natura 2000 ukládají

dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody: směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“) a směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“). Směrnice ve svých přílohách vyjmenovávají, pro které druhy rostlin, živočichů a typy přírodních stanovišť mají být lokality

soustavy Natura 2000 vymezeny. Požadavky obou směrnic byly začleněny do zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny ve znění zákona č. 218/2004 Sb. Podle směrnice o ptácích jsou vyhlášovány ptačí oblasti - PO (v originále Special Protection Areas – SPA) a podle směrnice o stanovištích evropsky významné lokality – EVL (v originále Sites of Community Importance - SCI). Společně tvoří tyto dva typy lokalit soustavu Natura 2000.

Natura 2000 - ptačí oblasti Ústeckého kraje - stav k 31.12.2007

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

Lokality soustavy Natura 2000 nemají být pouze rezervacemi s přísnou ochranou, kde je vyloučeno hospodaření či dokonce jakýkoliv lidský zásah. Často jsou to naopak území, kde se díky tra-

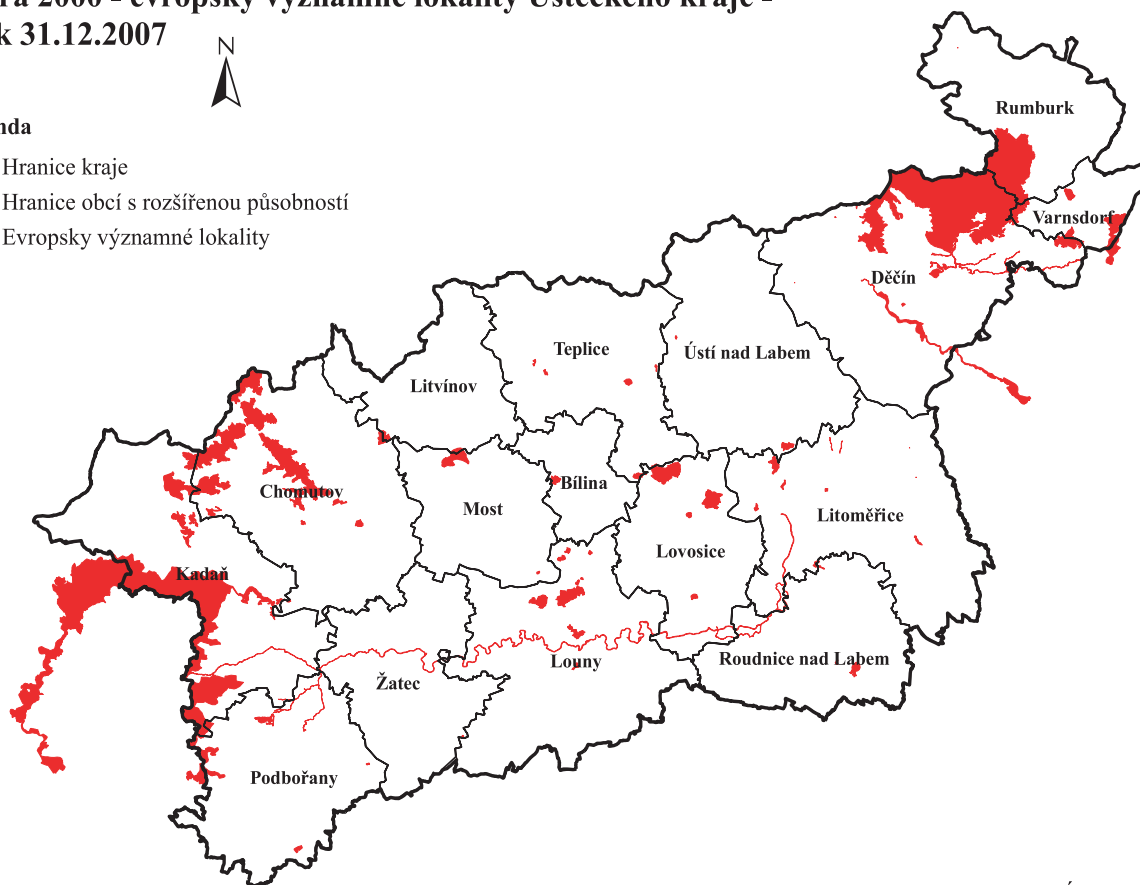
dičnímu a citlivému hospodaření dochovala cenná společenstva nebo vzácný rostlinný či živočišný druh. Takový způsob hospodaření se stává důležitým nástrojem ochrany. V lokalitách soustavy

Natura 2000 jsou tedy zakázány jen takové činnosti, které mají negativní vliv na výskyt předmětů ochrany. Proto také veškeré plány a projekty, které nějakým způsobem mohou významně ovlivnit

Natura 2000 - evropsky významné lokality Ústeckého kraje - stav k 31.12.2007

Legenda

- Hranice kraje
- Hranice obcí s rozšířenou působností
- Evropsky významné lokality

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhají samostatnému posuzování vlivů projektů z hlediska zachování předmětu ochrany.

Sdělením MŽP č. 81/2008 o evropsky významných lokalitách, které byly zařazeny do evropského seznamu, MŽP informuje, že do seznamu evropsky významných lokalit bylo v rámci ČR zapsáno 839, z toho na území Ústeckého kraje se nachází 63 evropsky významných lokalit.

V současné době probíhá proces vedoucí k vyhlášení těchto evropsky významných lokalit v příslušné kategorii zvláště chráněných území.

ZVLÁŠTNÍ DRUHOVÁ OCHRANA

Podpora výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Krajský úřad Ústeckého kraje v roce 2007 pořídil pracovní verze Koncepce ochrany přírody a krajiny Ústeckého kraje s databází lokalit.

Na základě výstupů z Koncepce ochrany přírody a krajiny Ústeckého kraje (zatím neschválena) bylo zahájeno vypracování projektů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů. V roce 2007 byl zpracován návrh záchranného programu pro lilii cibulkonosnou (*Lilium bulbiferum* L. susp. *bulbiferum*) na území Ústeckého kraje.

Autorem této fotografie je Ing. Jiří Bělohoubek

Náhrada škod

V průběhu roku 2007 obdržel Ústecký kraj celkem 7 žádostí o náhradu škod způsobených zvláště chráněnými živočichy, a to vydrou říční (*Lutra lutra*) – 1 žádost, a kormoránem velkým (*Phalacrocorax carbo*) – 6 žádostí. Celková uhrazená částka dosáhla hodnoty 761 817 Kč.

Náhrada škod způsobených zvláště chráněnými živočichy v Ústeckém kraji v r. 2007

Zvláště chráněný druh živočicha	Vyplacená částka v Kč
kormorán velký (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	748 721
vydra říční (<i>Lutra lutra</i>)	12 096

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

Zemědělství, jako jedna z nejvýznamnějších činností člověka, má v Ústeckém kraji velmi dlouhou historickou tradici. Vzhledem ke značné morfologické členitosti terénu na území kraje je intenzivní zemědělské hospodaření soustředěno do nížinných oblastí kolem dominantních vodních toků řeky Labe a Ohře. Právě velmi kvalitní úrodné půdy s vysokou bonitou nacházející se v těchto částech kraje v kombinaci s vhodnými klimatickými podmínkami předurčily toto území k pěstování tradičních zemědělských plodin (obilniny, řepka olejka, slunečnice roční, cukrová řepa, chmel otáčivý a také ovoce a zelenina) a chovu hospodářských zvířat. V podhorských a horských oblastech kraje vždy převažovalo zemědělství extenzivního charakteru spočívající v chovu převážně masného skotu a ovcí na pastvinách včetně využívání luk pro získávání kvalitní píče. Charakteristické klimatické podmínky Českého středohoří, zejména jeho západní část tzv. „Milešovské středohoří“, vždy bylo velmi vhodné pro pěstování ovoce a také chovu ovcí, které se

v posledních letech opět navrací za účelem udržování porostů stepního charakteru na svažitých stráních s významným zastoupením zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Zemědělství na území Ústeckého kraje také nadále prochází od 90. let transformací spočívající v členění zemědělské velkovýroby na jednotlivé zemědělské subjekty, řešení majetkových vztahů k zemědělské půdě. V posledních letech nadále pokračuje trend v poklesu počtu zaměstnanců v zemědělské prvovýrobě, což v důsledku výrazně ovlivňuje život na venkově. Zavedením plošných resortních dotací v devadesátých letech bylo výrazně ovlivněno zornění zemědělské půdy, rozsáhlé oblasti především ve vyšších polohách pohraničí byly zcela zatravněny. Z ekonomických důvodů zde už není udržitelná klasická rostlinná výroba. Po vstupu České republiky do Evropské unie mohou zemědělské subjekty nárokovat dotační podporu Evropské unie. Současně došlo vlivem začlenění do společného evropského trhu k ome-

zení produkční kapacity českého zemědělství. Tato skutečnost se projevila v současné době jistým snížením soběstačnosti v produkci řady zemědělských potažmo potravinářských komodit. Přes veškerá úskalí je stále významná šance na uplatnění produktů českého zemědělství v prostředí silného evropského trhu, ale za splnění podmínky realizace určitých opatření. Konkrétně se jedná například o vkládání investic do nové techniky a technologických zařízení, zaměření se na jiné oblasti podnikání (provozování bioplynových stanic, chov netradičních hospodářských zvířat, provozování agroturistiky), ale také důsledná příprava na systém křížových kontrol (cross compliance) spočívající ve splnění zákonných požadavků a standardů. V případě jejich nesplnění hrozí od počátku následujícího roku krácení dotací z rozpočtu Evropské unie. Nezastupitelnou roli má také stát v podobě nastavení pravidel o prodeji státní půdy, dále dotační politika státu v oblasti zemědělství nebo podpora prosazování regionálních potravin.

Půdní poměry

Půda náleží mezi hlavní složky životního prostředí a je současně nenahraditelným výrobním prostředkem umožňujícím zemědělskou výrobu. Z hlediska způsobů zemědělského využívání lze půdní fond rozčlenit podle jednotlivých druhů pozemků vedených v katastru nemovitostí

na tyto kategorie: orná půda, trvalé trvaní porosty, chmelnice, vinice, ovocné sady, zahrady, které je možné uvést souhrnně pod jedním názvem jako zemědělská půda.

V Ústeckém kraji již v trendu několik předchozích let dochází nevratně k úbytku zemědělské půdy a to zejména jejím využitím pro urbanizované úče-

ly (výstavba výrobních a skladovacích hal, obytných domů, těžební účely apod.). Také je nutné zmínit úbytek zemědělské půdy díky narůstajícímu objemu výsadby lesních porostů. V následující tabulce je uveden přehled výměr jednotlivých druhů pozemků vedených katastrem nemovitostí v Ústeckém kraji v období let 1997 - 2007.

Výměry ploch vybraných druhů pozemků v Ústeckém kraji v období let 1997 – 2007

Druh pozemku	Plocha (ha)										
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Orná půda	189639	189439	188772	187996	187525	187088	186800	186099	185533	184428	183898
Trvalé travní porosty	67244	67953	68096	68563	68770	69079	69303	69681	70083	70931	71186
Ovocné sady	6554	6568	6550	6516	6468	6434	6348	6242	6218	6178	6116
Zahrady	8648	8680	8669	8680	8684	8698	8724	8754	8778	8803	8830
Vinice	348	350	351	363	373	373	373	387	389	389	390
Chmelnice	6546	6555	6536	6510	6536	6502	6466	6453	6430	6387	6359
Zemědělská půda celkem	278979	279545	278974	278628	278356	278174	278014	277616	277431	277116	276779

(Zdroj: Český úřad zeměměřičský a katastrální)

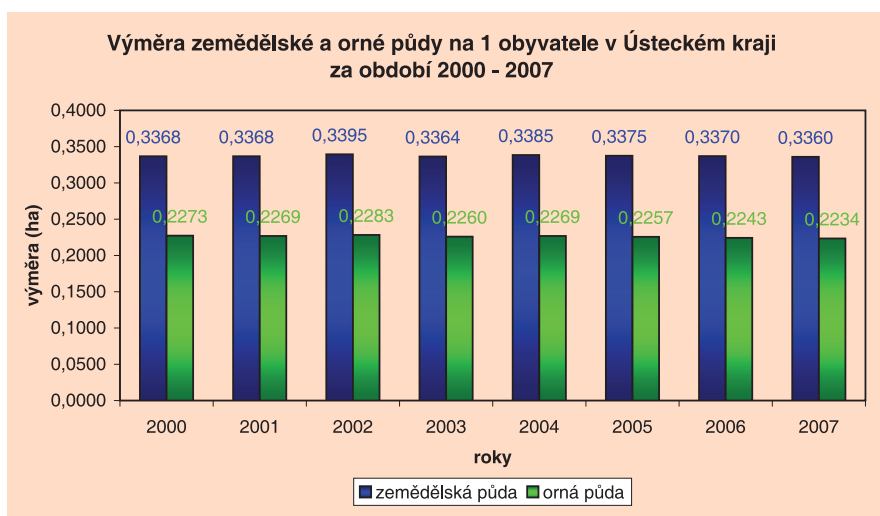
V rámci jednotlivých evidovaných druhů pozemků ubývá stabilním tempem již několik let výměra orné půdy, chmelnic a ovocných sadů. Naopak plocha trvalých travních porostů vzrůstá a to zejména vlivem finanční podpory poskytované na uvádění půdy tzv. do klidu. Plochy vinic také zaznamenávají nárůst výměry mimo jiné díky obnově původních viničních tratí (např. svah pod hradem Hněvín v Mostě).

Pro intenzivní rostlinou produkci je nezbytným předpokladem vlastnost půdy označovaná jako půdní úrodnost, která vyjadřuje schopnost půdy umožňovat rostlinám růst, vývoj a dosažení žádoucího výnosu, kvality

a nezávadnosti produkce. Půdní úrodnost je velmi intenzivně snižována degradačními procesy, mezi které náleží zejména vodní a větrné eroze. Větrnou erozí jsou ohrožena téměř 2 % plochy zemědělské půdy v kraji. Vodní erozí bylo ohroženo cca 35 % výměry zemědělské půdy nacházející se na území Ústeckého kraje. Rozsah lokalit ohrožených větrnou či vodní erozí je v rámci kraje rozdílný. Podíl ohrožení je bilancován podle příslušných obcí v kraji. Změny erozní ohroženosti zemědělské půdy, které zaznamenáváme při posuzování a projednávání územně plánovacích dokumentací obcí a při místních šetření, jsou výrazně zhoršeny

v místech kde v průběhu 70tých let minulého století došlo za účelem scelování pozemků k rozsáhlému rušení protierozních opatření jako jsou meze, remízy, úvozové cesty a dále sanace strží a také nedostatečná údržba ochranných nádrží. Všeobecně je protierozní ochrana věnovaná malá pozornost, včetně nevyužívání agrotechnických protierozních opatření na orné půdě. Protierozní ochrana zemědělské půdy souvisí a vždy sledovala zmírnění účinků přívalových vod vzniklých z extrémních lijáků a z náhlého jarního tání. Protierozní ochrana má též charakter protipovodňové ochrany v jednotlivých drobných povodích. Návrhy souborů

zejména technických opatření proti větrné a vodní erozi jsou některými obcemi projednávány a postupně navrhovány do územně plánovacích dokumentací. V protierozní ochraně mají nezastupitelné místo komplexní pozemkové úpravy (plán společných zařízení), které kromě této funkce upravují také majetkové poměry k půdě v dotčeném území, umožňují přístup k jednotlivým pozemkům a zajišťují realizaci opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability území.

(Zdroj: Český statistický úřad)

Rostlinná výroba

V současné době poptávka po zemědělských komoditách roste a to z důvodů zvyšující se konkurence mezi následnými zpracovatelskými odvětvími. Rozmach produkce biopaliv (methylester řepkového oleje, bioethanol) a rozšiřování výstavby alternativních zdrojů elektrické energie (bioplynové stanice), které si vyžadují pro své provozování stále větší potřebný objem vstupních surovin (pšenice, olejnice, kukuřice), se negativně projevuje v oblasti potravinářství a to zejména deformací trhu s jednotlivými zemědělskými komoditami což se ve výsledku odráží ve výrazném zvýšení jejich cen. Tento globální vývoj lze sledovat také v měřítku Ústeckého kraje, jenž se projevuje v podobě stabilních nebo narůstajících osevních ploch zejména klíčových plodin pro potravinářství a výrobu biopaliv - pšenice ozimé a řepky olejky (viz. tabulka: Plochy osetých vybraných plodin v Ústeckém kraji v období let 2005 – 2007).

Plochy osetých vybraných plodin v Ústeckém kraji v období let 2005 - 2007

Plodina	Plocha (ha)		
	2005	2006	2007
Pšenice ozimá	53 275	53 851	54 267
Pšenice jarní	8 204	6 918	7 640
Žito ozimé a jarní	3 366	1 714	1 970
Ječmen ozimý	4 531	4 018	4 613
Ječmen jarní	30 404	29 577	28 109
Oves	2 303	2 363	2 723
Triticale	1 959	1 531	1 754
Kukuřice celkem	9 481	8 775	8 403
Brambory celkem	1 011	3 991	812
Řepka	8 342	11 806	16 656
Slunečnice na semeno	4 728	5 405	3 059
Mák	1 049	1 406	2 012
Hořčice na semeno	5 110	3 125	4 275
Cukrovka technická	3 665	3 192	2 951

(Zdroj: Český statistický úřad)

Mírný nárůst osetých ploch zaznamenáváme u máku setého a ovsa setého. Naopak za poslední 3 roky lze vysledovat snížení výměr v plochách osevu u žita setého, ječmene jarního, kukuřice seté, hořčice bílé a cukrové řepy. Kolísání výměr osetých ploch je patrné u brambor, slunečnice roční,

pšenice jarní a triticale. Hodnoty výměr osetých ploch jednotlivými druhy zemědělských plodin jsou v úzké závislosti zejména se situací na trhu zemědělských komodit, konkrétně na uplatňovaných realizačních cenách odvislých od vývoje poptávky a nabídky v rámci společného evropského trhu.

Z pohledu rostlinné produkce nelze opomenout pěstování chmele. Díky ojedinělé kombinaci půdních a klimatických podmínek je Ústecký kraj v rámci České republiky nejvýznamnějším regionem z hlediska produkce chmele. Pěstování chmele v kraji je soustředěno do dvou chmelařských oblastí - Žatecké a částečně Úštěcké. Rozsah ploch chmele v jednotlivých chmelařských oblastech a sumárně v České republice je uveden v tabulce Plochy chmele otáčivého dle chmelařských oblastí a souhrnně v ČR v období let 2000-2007.

Trend setrvalého úbytku ploch chmele od 90. let nadále pokračuje a to zejména z důvodu špatné ekonomiky pěstování chmele převážně díky nízké pěstitelské ceně chmele a zvyšujícími se náklady na pěstování chmele. Dalšími důležitými faktory jsou věková struktura porostů chmele a dlouhodobě negativní vývoj kurzu české měny vůči Euru.

Plochy chmele otáčivého dle chmelařských oblastí a souhrnně v ČR v období let 2000 - 2007

Roky	Chmelařská oblast			
	Žatecká	Úštěcká	Tršická	celkem ČR
	Plocha (ha)			
2000	4617	824	654	6095
2001	4553	850	672	6075
2002	4587	639	742	5968
2003	4481	746	715	5942
2004	4382	756	700	5838
2005	4227	740	705	5672
2006	4044	668	702	5414
2007	4006	681	702	5389

(Zdroj: Svaz pěstitelů chmele České republiky)

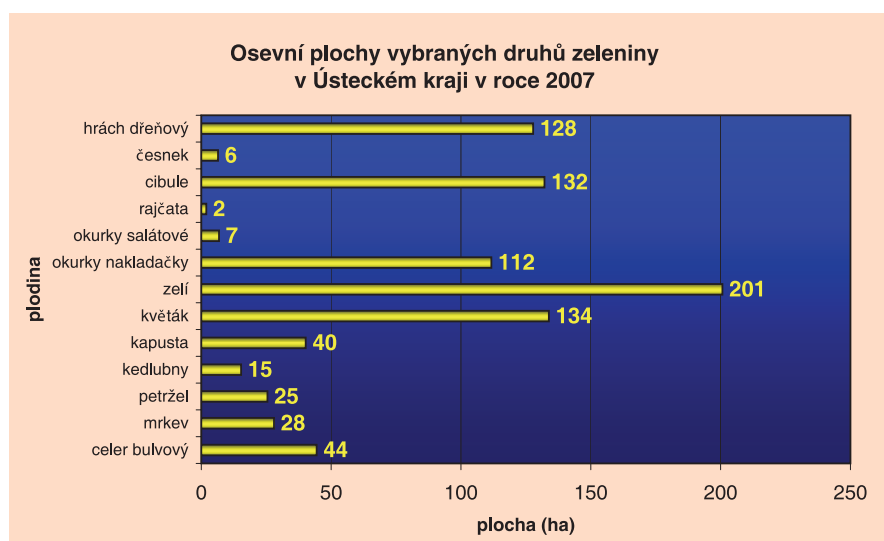
Stěžejní pěstovanou odrůdou je Žatecký poloraný červeňák, který od poloviny devadesátých let doplnily odrůdy BOR, SLÁDEK, PREMIANT, AGNUS, HARMONIE a v roce 2007 odrůda RUBÍN.

Ústecký kraj je i přes svoji severně exponovanou geografickou polohu také oblastí pěstování vinné révy a to v rámci vinařské podoblasti litoměřické.

K 31.12.2007 vinařská podoblast litoměřická měla 29 vinařských obcí, 80 viničních tratí, 48 pěstitelů a 299,5 ha registrovaných vinic. V pěstování vinné révy má Ústecký kraj výjimku, která je považována za světovou raritu, a to jsou viniční tratě založené na rekultivovaných výsypkách po těžbě hnědého uhlí, kde se rodí velmi zajímavá a odborníky ceněná vína.

Charakteristické klimatické podmínky Českého středohoří, zejména jeho západní části tzv. „Milešovské středohoří“ a dále nížinných oblastí okresů Chomutov, Litoměřice, Louny a Most vždy byly velmi vhodné pro pěstování ovoce. Největší měrou jsou již historicky pěstovány zejména jabloně, hrušně, višně, slivoně, meruňky, třešně, červený a bílý rybíz. Bohužel také v oblasti pěstování ovoce dochází k poklesu obhospodařovaných ploch zejména u produkčních sadů. Přetrvávajícím problémem z předchozích dob zůstává nevyhovující věková struktura kultur zejména u jabloní, višní, broskvoní a drobného ovoce.

Pěstování zeleniny je soustředěno zejména do zelinářsky vhodných oblastí okresu Litoměřice a částečně území okresu Louny. Na nejkvalitnějších půdách pod závlahami byly v roce 2007 nejvíce pěstovány druhy zeleniny cibule, květák a zelí. Spektrum osevních ploch dalších pěstovaných druhů zeleniny v roce 2007 na území Ústeckého kraje uvádí následující graf.

(Zdroj: Český statistický úřad)

Plochy plodných a mladých produkčních ovocných sadů podle ovocnářských oblastí Česká republiky (stav k 31.5.2007)

ovocné druhy	Střední Čechy		Severní Čechy		Jižní a západní Čechy		Východní Čechy		Jižní Morava		Severní Morava		CELKEM	
	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé
Jabloně	2167	103	1693	41	780	15	1347	74	1648	78	978	33	8614	345
Hrušně	79	22	179	8	18	4	58	59	39	32	35	8	408	133
Třešně	240	54	101	17	157	18	139	32	91	20	56	7	784	147
Višně	488	15	273	21	166	16	306	12	442	2	151	1	1827	67
Meruňky	47,1	13	87	7	0	0	8	7	1252	88	14	4	1407	118
Broskvně	143	6	28	1	0	0	31	1	820	27	10	0	1032	35
Slivoně, švestky	91	57	145	51	106	29	121	75	283	236	195	18	940	465
Angrešt	0	0	3	1	0	0	1	0	1	0	3	0	8	1
Rybíz červ., bílý	130	34	188	19	190	9	217	17	51	10	199	12	976	102
Rybíz černý	23	24	42	46	13	1	110	12	4	0	64	9	257	92
Ořešák vlašský	1	10	3	0	0	0	0	0	10	0	0	0	14	10
Maliník	10	0	0	0	2	0	5	0	0	0	12	0	27	0
Ost. Druhy	16	0	1	0	19	0	1	0	7	0	2	0	46	0
CELKEM	3435	337	2743	211	1451	94	2344	288	4647	493	1720	92	16341	1515

(Zdroj: Ministerstvo zemědělství, Situační a výhledová zpráva ovoce – říjen 2007)

Živočišná výroba

V Ústeckém kraji byl vždy rozšířen chov dojených krav, prasat, drůbeže a ovcí. Půdní a klimatické podmínky vždy zaručovaly soběstačnost při získávání dostatečného objemu kvalitních krmiv a surovin pro výrobu krmných směsí.

Přesto i v roce 2007 pokračoval trend v poklesu stavů jednotlivých

druhů a kategorií hospodářských zvířat. Nejmarkantnější je pokles u stavu prasat, které od roku 2001 poklesly o cca 53 000 kusů. Důvodem tohoto poklesu je zejména trvale nižší tržní cena za kilogram živé hmotnosti jatečných prasat, která nedosahuje hodnoty ceny nákladů na jeho výrobu. Setrvalý mírný pokles v počtu chovaných kusů zaznamenáváme také obecně u skotu. Vzhledem k ekonomice chovu dojených krav dochází k poklesu stavů této kategorie způsobený zejména nízkou výkupní cenou mléka. Pokles ve stavech krav se zmínil postupným rozšiřováním chovu krav bez tržní produkce mléka.

Mezi obecné problémy ovlivňující negativně chov zejména prasat a drůbeže jsou také značné náklady na nákup kvalitních krmných směsí. Cena krmných obilovin jako základ pro jejich výrobu narostla o téměř 40 % oproti předchozímu období.

Za posledních 7 let je možné

sledovat narůstající počet chovaných ovcí. Tento pozitivní trend lze přičíst zejména opětovnému tradičnímu využívání ovcí při údržbě krajiny přirozeně šetrným způsobem především na svažitých pozemcích jen obtížně dostupných při obdělávání za pomoci mechanizace.

Počty vybraných druhů hospodářských zvířat v Ústeckém kraji za období let 2001 - 2007

Druhy hospodářských zvířat	Počty v kusech v jednotlivých letech						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Drůbež úhrnem	1 845 687	1 827 879	1 728 353	2 041 441	1 530 870	2 574 304	1 093 402
Hrabavá drůbež celkem	1 814 109	1 792 280	1 700 505	2 027 082	1 525 037	2 573 006	1 091 117
Kozy celkem	2 000	1 959	2 242	1 596	1 650	1 808	1 572
Ovce celkem	6 121	6 355	7 404	8 421	10 379	10 386	10 488
Koně celkem	1 009	980	1 086	1 033	1 004	1 188	1 200
Prasata celkem	152 416	141 396	128 693	144 221	116 604	130 496	98 656
Prasnice celkem	12 680	11 774	11 193	11 418	9 434	10 826	7 476
Prasničky celkem	3 745	3 834	3 065	3 900	4 248	4 233	2 822
Skot celkem	48 995	47 795	45 462	44 453	39 652	39 016	39 996
Jalovice od 1 do 2let	5 991	6 242	5 811	5 601	4 595	4 420	4 904
Jalovice nad 2 roky	3 497	3 401	3 230	3 044	3 017	2 491	2 218
Krávy celkem	19 160	18 203	17 087	16 799	16 436	15 991	16 174

Dotace na podporu činností v oblasti zemědělství poskytnuté Ústeckým krajem v roce 2007

Ústecký kraj v roce 2007 podpořil činnosti v oblasti zemědělství prostřednictvím „Programu směrů podpory rozvoje zemědělství a venkovských oblastí v Ústeckém kraji pro rok 2007 “ (dále jen Program).

1. Management zemědělské informovanosti a spolkové činnosti

- Podpora zajišťování cílené informovanosti zemědělské veřejnosti v oblasti nejnovějších poznatků zemědělského marketingu, včetně zajišťování pomoci žadatelům při zpracování žádostí o podporu na realizaci opatření zlepšení efektivity zemědělské výroby z vnějších a národních zdrojů.
- Podpora rozšířených funkcí zemědělských odbytových družstev pro zemědělce a zemědělské společnosti se sídlem v Ústeckém kraji, zakládání jejich středisek v Ústeckém kraji a pořádání odborných seminářů, porad a kurzů.

2. Propagace zemědělství Ústeckého kraje

- Podpora soutěží, vědecké činnosti a rozvoje iniciativy zemědělských programů škol a učebních oborů sítě školských zařízení na území Ústeckého kraje.
- Podpora expozic zemědělských komodit reprezentujících zemědělství Ústeckého kraje a chovatelských přehlídek včetně navazujících přednášek a seminářů.

3. Podpora obnovy zemědělského majetku

- Podpora obnovy chmelnic pro pěstování krajové odrůdy chmele na území Ústeckého kraje.
- Podpora zakládání rodinných včelích farem na území Ústeckého kraje.
- Podpora investic do místního zpracovatelského průmyslu pro zemědělce a společnosti zajišťující zemědělskou prvovýrobu se sídlem v Ústeckém kraji.

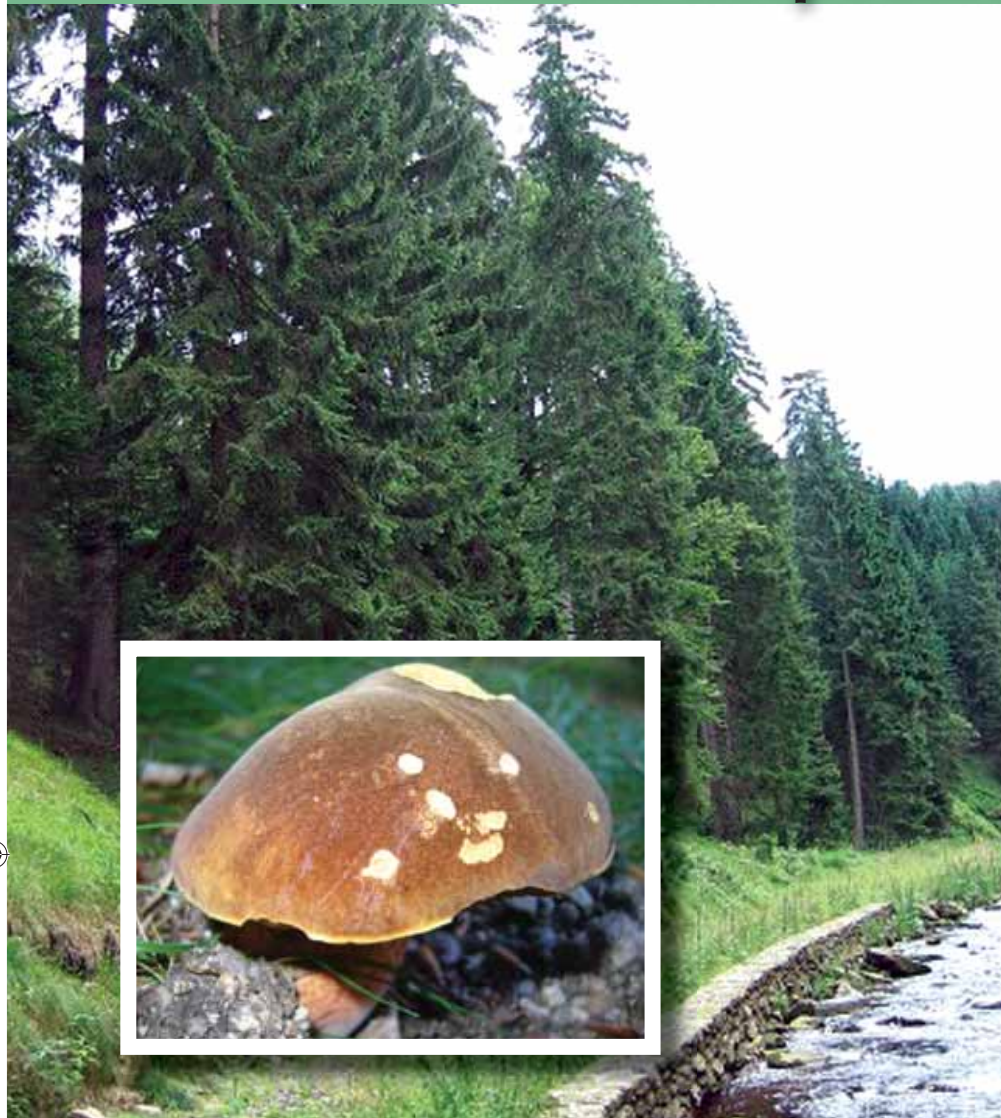
V konečném výsledku bylo z Programu za rok 2007 podpořeno 23 projektů v celkové vyplacené výši 1.805.250,- Kč.

Podíl ekologicky obhospodařované půdy a počet ekofarem

V roce 2007 vzrostl počet ekofarem v Ústeckém kraji meziročně o 20 podniků na 98 ekofarem, dle tohoto ukazatele se řadí kraj na sedmé místo v ČR. Výměra zemědělské půdy obhospodařované ekologicky se meziročně zvýšila o 3 686 ha na 34 694 ha, na celkové výměře zemědělského půdního fondu se podílela 0,82 %.

(Zdroj: MZE)

Ústecký kraj má celkovou rozlohu 533 451 ha, z této rozlohy je 159 951 ha pozemků určených k plnění funkcí lesa, výměra porostní půdy je 156 642 ha a výměra bezlesí, jiných a ostatních pozemků tak činí 3 309 ha. Celková lesnatost Ústeckého kraje činí 29,36 %. Na Děčínsku je lesnatost nejvyšší (48,82 %) a na Lounsku nejnižší (15,26 %). Porostní půdy z pozemků určených k plnění funkcí lesa je tedy 97,93 %. Průměrná zásoba dříví (hroubí bez kůry) v porostech je nejnižší ze všech krajů v České republice a činí pouze 150,69 m³/ha⁻¹. Podle kategorií lesa, je v Ústeckém kraji 124 973 ha lesů

hospodářských, 27 123 ha lesů zvláštního určení a 7 855 ha lesů ochranných.

Druhovú skladbu lesů Ústeckého kraje je následující: 57,87 % jsou zastoupeny jehličnany a 42,13 % jsou zastoupeny listnáče. Z jehličnatých je nejvíce zastoupen smrk 37,89 %, z listnatých bříza 11,56 %, buk je zastoupen 7,54 %. Na jednoho obyvatele Ústeckého kraje připadá 0,1876 ha lesa.

Majoritním vlastníkem lesů v Ústeckém kraji je stát, zbývající lesy jsou ve vlastnictví obcí, nebo fyzických a právnických osob. Lesy České republiky, s.p. Hradec Králové zastoupené Kraj-

ským ředitelstvím Teplice a Lesními správami (Děčín, Klášterec nad Ohří, Litoměřice, Litvínov, Rumburk a Žatec) obhospodařují v kraji 110 575 ha lesů. Vlastníků nestátních lesů je v Ústeckém kraji 5 692, a hospodaří cca v porostech o ploše 42 407 ha.

Přírodní podmínky Ústeckého kraje jsou velmi rozdílné. Nejvyšší nadmořská výška u vrcholu Klínovce je 1200m a nejnižší položený bod v Hřensku u toku řeky Labe vykazuje 115m.

Ústecký kraj územně zasahuje do devíti přírodních lesních oblastí (1- Krušné hory, 2b Mostecká a Žatecká pánev, 4 – Doupovské hory, 5 – České středohoří, 9 – Rakovnicko-kladenská pahorkatina, 17 – Polabí, 18 – Severočeská pískovcová plošina, 19 – Lužická pískovcová vrchovina a 20 – Lužická pahorkatina). Pro každou z přírodních lesních oblastí je zpracován oblastní plán rozvoje lesa.

V listopadu loňského roku byl dokončen projekt „Lesnické hospodaření v imisní oblasti Krušných hor“. Projekt byl zadán Grantovou službou LČR ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství ČR a je koncipován jako komplexní posouzení a vyhodnocení aktuálního stavu všech složek ekosystému lesa na náhorní plošině Krušných hor. Projekt zpracoval Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti ve spolupráci s celou řadou vědeckých a výzkumných pracovišť. Smyslem projektu je cílená realizace návrhu komplexních opatření, která povedou k zajištění všech funkcí lesa a na základě souhrnu dosud zjištěných poznatků přispějí k řešení problematiky lesnického hospodaření v Krušných horách. Z podnětu Grantové

služby Lesů České republiky jsou dále v oblasti Krušných hor řešeny 3 výzkumné projekty lesnického charakteru a to: „Využití predátorů v biologickém boji s drobnými hlodavci ve vyhlášených ptačích oblastech na Krušných horách“, řešitel Česká zemědělská univerzita Praha, Fakulta ekologická, „Vliv vápnění na půdní a epigeickou faunu“, řešitel Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno, Lesnická a dřevařská fakulta, „Revitalizace půdního prostředí valů v 7. lesním vegetačním

stupni Krušných hor, s návrhem opatření pro obnovu lesa“, řešitel Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno, Lesnická a dřevařská fakulta. Grantová služba LČR zodpovídá za agendu spojenou se zadáváním výzkumných úkolů a průběhem jejich řešení.

Délka spravovaných drobných lesních vodních toků v Ústeckém kraji činí 1 117,6 km a délka lesních cest je 4 050,2 km. Správa toků – pro oblast povodí Ohře má sídlo v Teplicích.

Státní správu lesů podle § 47

odst. 1 lesního zákona na území Ústeckého kraje kromě Ministerstva zemědělství a Krajského úřadu Ústeckého kraje vykonává 16 obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (Bílina, Děčín, Chomutov, Kadaň, Litoměřice, Litvínov, Louny, Lovosice, Most, Podbořany, Roudnice n/L, Rumburk, Teplice, Ústí n/L, Varnsdorf a Žatec). Ve vojenských lesích, které jsou v působnosti Ministerstva obrany, vykonává státní správu lesů v rozsahu působnosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností a krajského úřadu Vojenský lesní úřad. V lesích národního parku vykonávají státní správu orgány stanovené zvláštním předpisem (zákon č. 114/1992 Sb.).

Dlouhodobým úkolem lesního hospodářství v Ústeckém kraji je zkvalitnění půdního prostředí, redukce škodlivých činitelů, zavádění cílových dřevin zejména v oblastech s chřadnoucími a odumřelými porosty bříz v přírodní lesní oblasti 1 (Krušné hory), zlepšování zdravotního stavu lesních porostů, optimalizování druhové skladby porostů s ohledem na obnovy přírodních společenstev a zvyšování funkčního potenciálu mimoprodukčních funkcí lesa s cílem vytvořit trvale kvalitní lesní prostředí v Ústeckém kraji, pro všestranný rozvoj území kraje a pro potřeby občanů.

V roce 2007 byl zahájen Program poskytování podpor na hospodaření v lesích v Ústeckém kraji na období 2007 až 2009. Účelem programu je zlepšení stavu lesů v Ústeckém kraji, posílení jejich mimoprodukčních funkcí a podpora ekologických opatření jdoucích nad rámec platné legislativy. Celkem bylo podpořeno 27 projektů a poskytnuto 8 337 492,- Kč.

Na území Ústeckého kraje se rozkládají Krušné hory, Lužické hory, České středohoří, ale i úrodná nížina kolem řeky Labe či Ohře. Tato rozmanitá krajina hostí různé druhy zvěře. Na Krušných horách se vyskytuje největší populace jelenů evropského, který se vyskytuje i v Lužických horách a Českém středohoří. V kraji je mimo všudypřítomné srnčí zvěře rozšířena i zvěř daňčí, mufloní a jelen sika. Raritou je populace kamzíka.

Zejména na Roudnicku se vyskytuje větší populace zajíců a ze zvěře pernaté bažanti i koroptve. Ve vyšších polohách Krušných hor je možno vidět i tetřívku obecnou. Velkým problémem se začínají stávat vysoké stavy černé zvěře, která se významně podílí na snižování stavů drobné zvěře.

V Krušných horách, v Lužických horách a i v ostatních částech kraje se objevují škody způsobené zvěří na lesních kulturách. Tyto škody jsou nejvíce patrné ve vyšších polohách kraje, jako jsou Krušné hory, kde nejvíce škodí jelení zvěř.

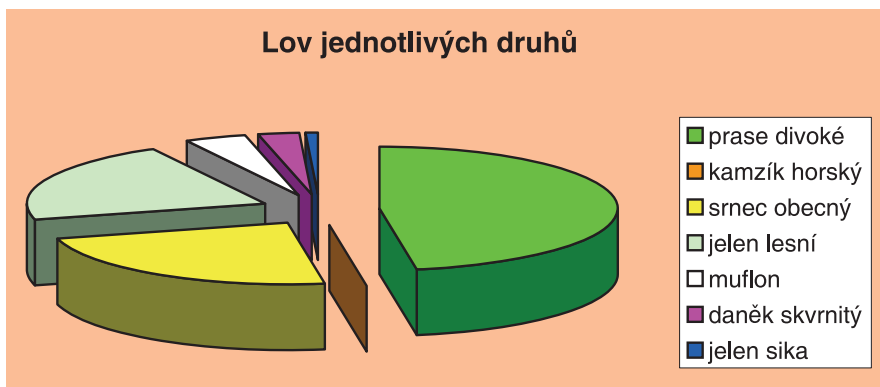
V minulých letech došlo k přehodnocení výše plánů lovu jelení zvěře za účelem dosažení normovaných stavů. Podobně se postupovalo i u zvěře daňčí a mufloní. V období od 1. dubna 2007 do 31. března 2008 (myslivecký rok) bylo v kraji celkem uloveno 5353 kusů jelení zvěře, 663 kusů daňčí zvěře, 1091 kusů mufloní zvěře a 5850 kusů srnčí zvěře.

Samostatnou kapitolu tvoří prase divoké. Tato vitální, odolná a přizpůsobivá zvěř je pro myslivost v Ústeckém kraji ve většině honiteb velmi lukrativní a její odlov rok od roku prudce stoupá. V mysliveckém roce 2007 – 2008 bylo v kraji uloveno celkem 11963 kusů této zvěře. Její reprodukční schopnost je však tak vysoká, že ani tento odlov nesnižuje její početní

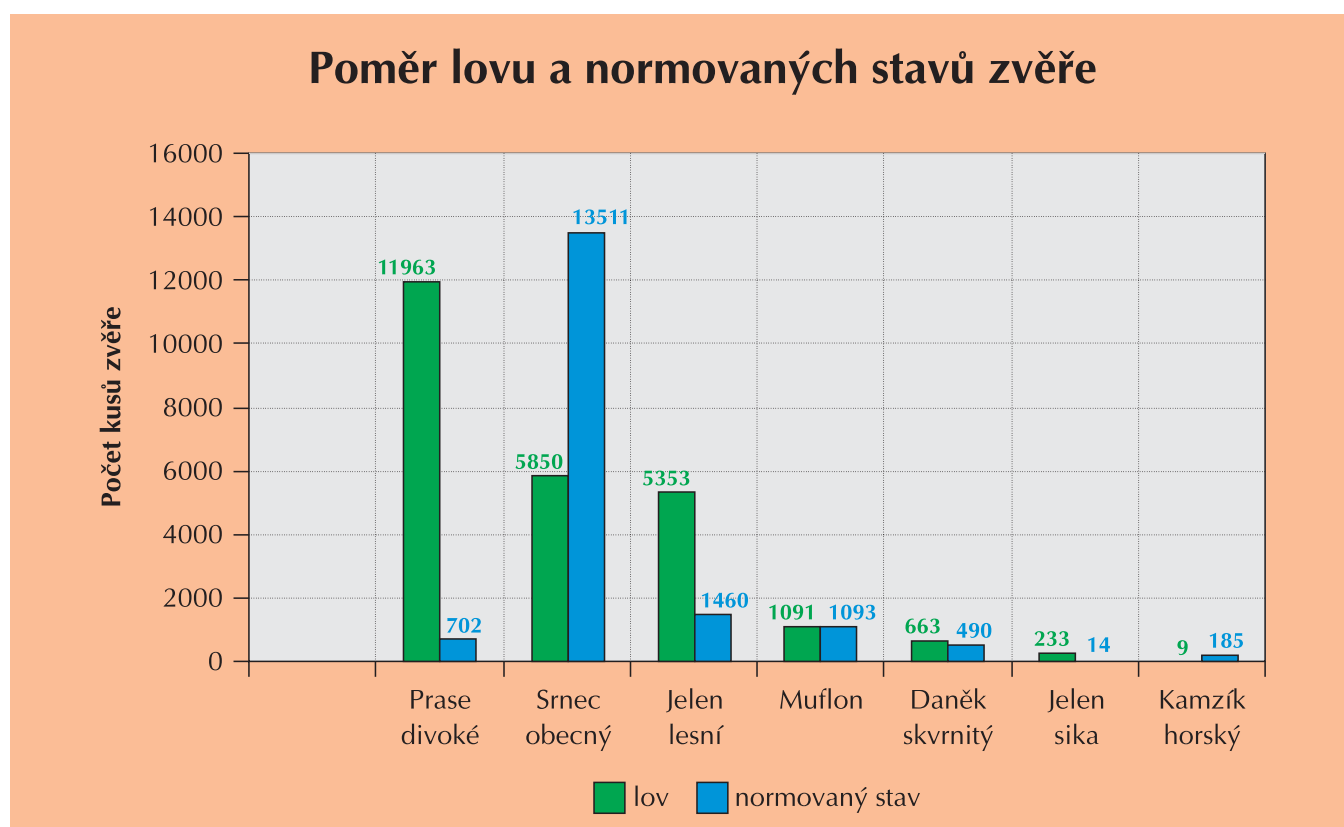

stav, a její počty se i nadále zvyšují. Černá zvěř se stává obtížnou zejména v rekreačních oblastech a v zahrádkářských koloniích, kde se často objevuje za účelem snadného získání potravy.

Tyto vysoké stavy černé zvěře jsou také znepokojující z hlediska možného šíření nákaz, např. moru prasat či trichinelózy (sva-lovec). Klasický mor prasat je velmi nebezpečná virová nákaza, se

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

kterou se veterináři, myslivci i chovatelé potýkají již 140 let. Tato choroba nejvíce postihuje mladou zvěř, která dále rozšiřuje virus v populaci. Trichinelóza je jedna z mála parazitárních onemocnění, které ohrožuje člověka bezprostředně na životě. Výskyt této choroby v Ústeckém kraji zatím byl v posledních letech zaznamenán pouze v okrese Děčín, ale vzhledem k její nebezpečnosti se

provádí povinné vyšetření veškeré zvěřiny určené ke konzumaci.

Z příložených grafů je patrný lov jednotlivých druhů zvěře z lovu celkového a rozdíl mezi lovem a normovaným stavem, což je maximální únosný počet pro daný druh.

V oblastech Polabí, kde se intenzívně zemědělsky hospodaří, se podařilo udržet populaci drobné zvěře a to jak srstnaté

– zajíce, ta i pernaté – bažant, koroptev. Právě na zachování populace zajíce je v současné době ze strany uživatelů honiteb i ze strany státní správy myslivosti v kraji vynakládáno úsilí a prostředky. V oblasti jeho největší koncentrace, tedy na Roudnicku, byla veterinárními orgány zjištěna vysoká invaze parazitů, zejména kokciidií několika druhů, která by bez odborné pomo-

ci mohla tyto stavy zajíců zdecimovat. Z těchto důvodů byla ze strany veterinářů, uživatelů příslušných honiteb a státní správy myslivosti přijata nezbytná opatření a byl stanoven další postup při likvidaci této nákazy.

Celkem je v Ústeckém kraji 422 163ha honebních ploch a 2649ha obor (z toho 1468 bažantnic), které jsou rozděleny celkem do 334 honiteb. 300 honiteb je pronajato a 34 honiteb je ve vlastní režii. Myslivostí se v těchto honitbách zabývá 5502 držitelů loveckých lístků. Dále je k výkonu práva myslivosti drženo 1631 lovecky upotřebitelných psů se zkouškou lovecké upotřebitelnosti.

V oblasti kolem České Kamenice

bylo uloveno 9 kusů kamzičí zvěře. Kamzík byl vysazen v této oblasti v roce 1907 hrabětem Oldřichem Františkem Kinským a od té doby se domestikoval a jeho stavy narostly.

Z drobné zvěře byl loven zajíc polní a to v počtu 3384, bažantí zvěř v počtu 19389 kusů a kachna divoká v počtu 5195. Z ostatních druhů zvěře bylo uloveno například 5535 kusů lišky obecné, 490 kusů kuny lesní a skalní a další. Poměr lovu jednotlivých druhů drobné zvěře z celkového počtu je opět patrný z přiloženého grafu. V dalším grafu je znázorněn lov zaječích a bažantí zvěře vůči normovaným stavům zvěře v honitbách.

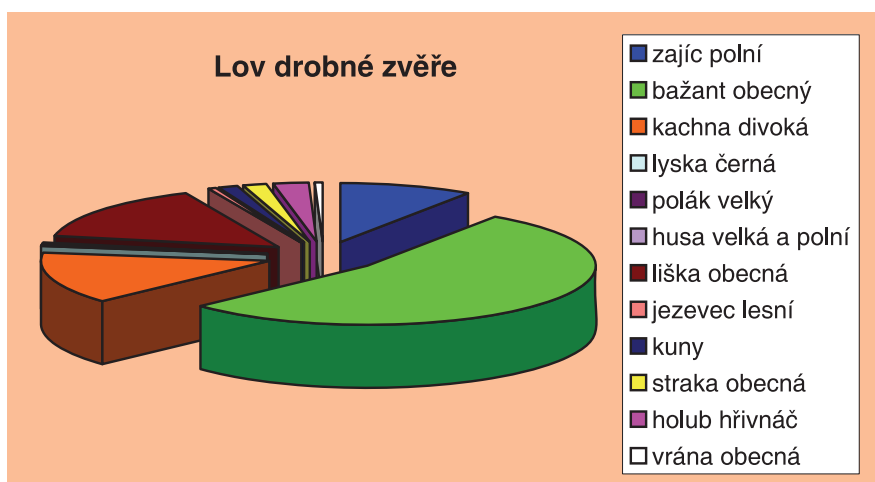
S výjimkou černé zvěře nebyl dodržen plán lovu, a tedy přípustné

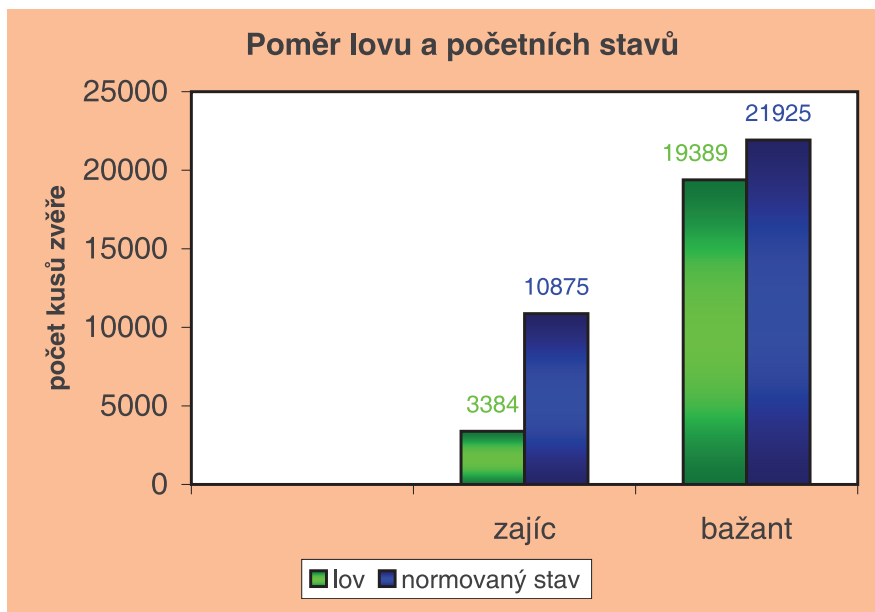
stavy zvěře v honitbách, tzv. normované stavy, jsou vyšší. Z těchto důvodů jsou i vysoké škody zvěří na lesních kulturách i na zemědělských plodinách.

K ozdravení zvěře v našem kraji myslivci provádějí řadu akcí a opatření jako je například vakcinace lišek proti vzteklině, která se dříve prováděla tak, že myslivci ji roznášeli návnady po revíru pěšky. Dnes je vakcinace prováděna letecky. Díky těmto akcím již několik let nebyla zjištěna nakažená liška na našem území, ale není vyloučen její nový výskyt. Podobně se provádí ozdravná akce proti ektoparazitům a endoparazitům, kdy je zvěři předkládáno premedikované krmivo. Provádí se zazvěřování zdravou populací hlavně drobné zvěře a jiné podobné akce, na kterých se Ústecký kraj podílí odbornou pomocí.

Jako rarita se v Ústeckém kraji v oblasti Lužických hor vyskytuje kamzík.

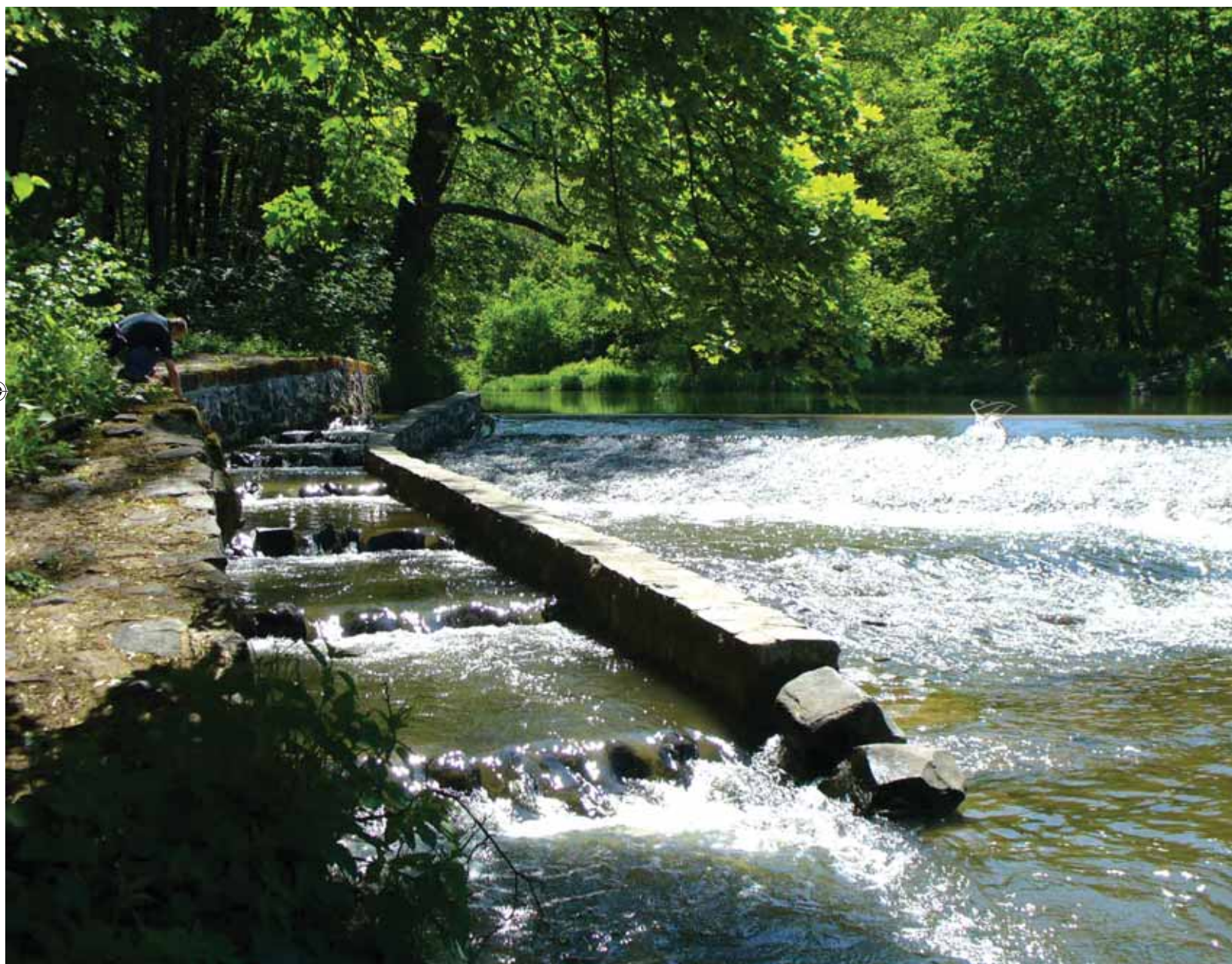
(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

Současný stav rybářského hospodaření na vodách v ČR je výsledkem vývoje posledních 100 let. Zákonný podklad, z něhož vychází současná organizace a výkon rybářského práva na vodách je dán zákonem č. 99/2004 Sb. o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráží, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů a navazující prováděcí vyhláškou č. 197/2004 Sb. Rybářské právo na vodách je národním majetkem. Z toho vyplývá, že musí být vykonáváno s péčí řádného hospodáře, podle ustanovení zákona o rybářství a prováděcích předpisů k němu vydaných. Vody jsou pro účely rybářství rozděleny do tzv. rybářských revírů. Podle charakteru rybího osídlení se rozdělují na vody pstruhové a mimopstruhové.

Český rybářský svaz (ČRS), zastřešující prakticky celou republiku kromě jižní Moravy, má dnes 256 tisíc členů, dalších 75 tisíc eviduje právě na jižní Moravě Moravský rybářský svaz.

Rybaření v Čechách, Ústecký kraj nevyjímaje,

je atraktivní i pro řadu cizinců. Sportovní rybáři ročně uloví oficiálně až čtyři tisíce tun ryb, což mimo jiné znamená, že každá třetí až čtvrtá sladkovodní ryba snědená v českých domácnostech pochází „z udice“.

Statistika úlovků na rybářských revírech ČRS od roku 1998 do 2007

rok	mimopstruhové revíry			pstruhové revíry		
	ks	kg	kg/ks	ks	kg	kg/ks
1998	2307297	2802561.6	1.21	333825	127485.3	0.38
1999	2492120	2991185.1	1.20	336670	124868.4	0.37
2000	2550557	3311818.8	1.30	318169	128307.7	0.40
2001	2546251	3374554.5	1.33	331821	130510.2	0.39
2002	2517615	3624953.1	1.44	304404	126099.7	0.41
2003	2445853	3800186.7	1.55	285985	122838.8	0.43
2004	2206835	3361599.8	1.52	266210	117635.7	0.44
2005	2052848	3142599.8	1.53	218451	96963.1	0.44
2006	2126463	3487256.1	1.64	196571	103357.6	0.53
2007	1885229	3183620.9	1.69	209721	101216.2	0.48
Průměr	2313107	3308033.6	1.43	280183	117928.3	0.42

(Zdroj: ČRS)

Členové Českého rybářského svazu, Severočeského územního svazu Ústí nad Labem, jsou organizováni v 47 místních organizacích, které hospodaří na sportovních vodách rozdělených do 154 rybářských revírů. V rámci Českého rybářského svazu, Severočeského územního svazu Ústí nad Labem, bylo užíváno 86 mimopstruhových a 60 pstruhových rybářských revírů.

Členská základna

Žádná jiná zájmová organizace se nemůže pochlubit tak obrovskou členskou základnou jako rybáři.

	muži	ženy	celkem
dospělí	29406	1123	30529
	do 15-ti let	do 18-ti let	celkem
mládež	3179	1202	4381

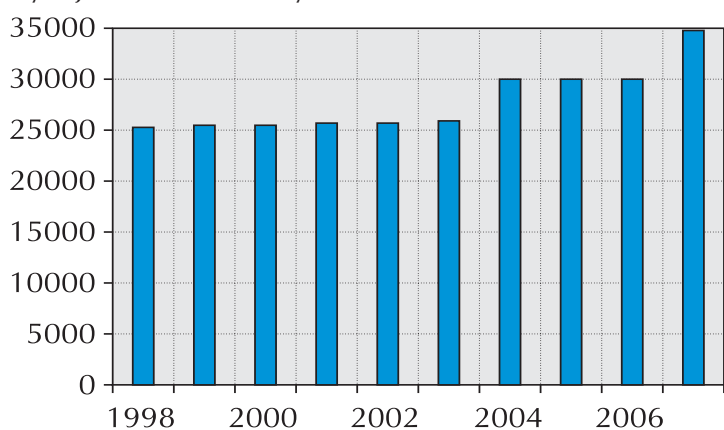
Výměry revírů Českého rybářského svazu, Severočeského územního svazu, Ústí nad Labem:

917 km a 364,5 ha pstruhových tekoucích vod a 39,8 ha pstruhových nádrží, 40 ha přehrad.

439,9 km a 2005,4 ha mimopstruhových vod tekoucích a 1056,6 ha propadlin, 20,5 ha pískoven, 272,4 ha nádrží a 1340 ha přehrad.

Celkem jsou v hospodaření ČRS SÚS Ústí n. L. mimopstruhové revíry na rozloze 4704 ha a pstruhové revíry na rozloze 444 ha.

Vývoj členské základny od roku 1998

(Zdroj: ČRS)

Rok 2007 byl průlomový pro odbor mládeže, který je součástí Oddělení sportu, mládeže a mezinárodní činnosti pod Radou Českého rybářského svazu. Celý odbor byl nově sestaven a musel během krátké doby navázat na práci předchozího odboru. Snahou byla tvorba nové koncepce práce s dětmi a především zlepšení komunikace s vedoucími mládeže MO. Nedílnou součástí přípravy dětí jsou letní tábory mládeže. Tábory mládeže jsou vyvrcholením přípravy dětí v kroužcích. V roce 2007 se děti zúčastnily tábora mládeže ve Smetanově Lhotě pořádaného Radou ČRS. Republikové setkání mládeže proběhlo v Zadní Třebáni.

Průběh rekultivace skládky SONO

Vývoj v odpadovém hospodářství v Ústeckém kraji nadále pokračuje ve stejném trendu jako v posledních dvou letech. V současné době se celková produkce odpadů ustálila na 2,5 mil. tun odpadů za rok. Stejně tak produkce nebezpečných odpadů se již druhým rokem udržuje na stejné úrovni (okolo 160 tis. tun ročně). Množství využívaných odpadů i nadále roste. Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl podíl využitých odpadů o 7%. Produkce komunálního odpadu v roce 2007 mírně vzrostla, nemění se však způsob dalšího nakládání s ním, kdy jednoznačně převažuje skládkování.

Přetrvávajícím problémem Ústeckého kraje je výskyt černých skládek. Přestože obecní úřady vynakládají na jejich odstraňování nemalé finanční prostředky, stále se objevují nové skládky, a to i na místech značně vzdálených od obcí. S ohledem na opakované nelegální dovozy odpadů ze zahraničí v předchozích letech a jejich skládkování nebo skladování v objektech, které nejsou určeny k nakládání s odpady, přetrvává zvýšená kontrolní činnost na úseku odpadů.

Hlavními producenty odpadů Ústeckého kraje jsou Mondi Štětí, a.s., Dalkia Česká republika a.s. - Teplárna Trmice, AGC Automotive Czech a.s. a dále stavební a sanační firmy.

K největším producentům nebezpečných odpadů za rok 2007 patří především společnosti provádějící sanační práce jako např. Metrostav a.s. (sanace skládky Chabařovice), GEOSAN GROUP, a.s. (Spolchemie), Bio Fuels Production s.r.o. (dekontaminační plocha Sahara), Purum s.r.o. (RYKO), ALFA SYSTEM s.r.o. (Dopravní podniky měst Chomutova a Jirkova).

Kromě produkce stavebních a demoličních odpadů

ze sanačních prací jsou dalšími významnými producenty nebezpečných odpadů: Magnesium Elektron CZ s.r.o. (solné strusky), Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a.s. (organická halogenovaná rozpouštědla, promývací kapaliny a matečné louhy), Alcan Děčín Extrusions s.r.o. (stěry hořlavé), ZKL Klášterec, spol. s r.o. (prací vody), Eurosup spol. s r. o. (průsaková voda ze skládek).

Mezi nejvýznamnější zařízení na odstraňování odpadů patří skládky: Všebořice – Podhoří, Tušimice, Celio Most, Modlany, SONO Úpohlavy, Orlík, a dále spalovna nebezpečných odpadů SITA CZ a.s.

Nejvýznamnější zařízení na využívání odpadů jsou: Lafarge Cement, a. s., Čížkovice – energetické využití odpadů, CANNONER a.s. – recyklace kovů, Ekoselect a.s. – třídírna odpadů, kompostárna EKODENDRA, s.r.o. a kompostárna Ahníkov, Ravel spol. s.r.o. – recyklace stavebních odpadů. Mezi nejvýznamnější zpracovatele autovraků patří firmy: Boris Košťák – AQUASERVIS a Václav Paparega.

Aktuální seznam všech provozovaných zařízení ke sběru, výkupu, odstraňování nebo využívání odpadů v Ústeckém kraji je uveden na webových stránkách Ústeckého kraje (<http://websouhlasy.kr-ustecky.cz/>).

Stavby pro odpadové hospodářství ukončené v roce 2007

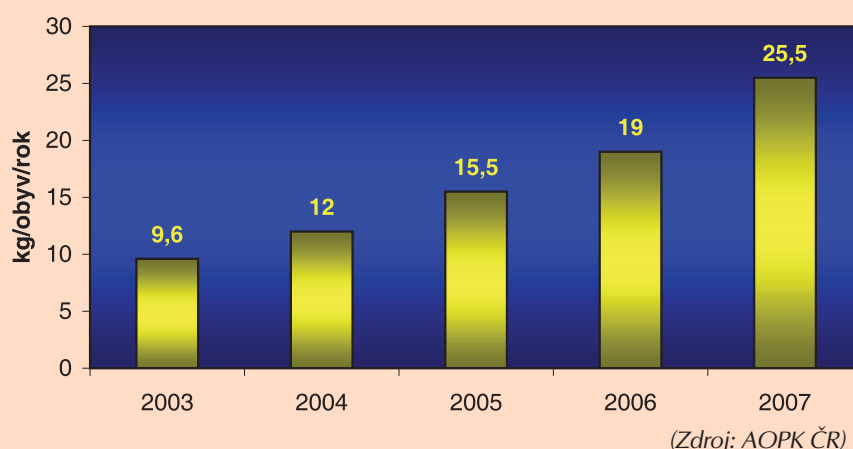
V roce 2007 nebyla na území Ústeckého kraje ukončena žádná významná stavba velkokapacitního zařízení na využití nebo odstranění odpadů, vznikaly zde pouze menší zařízení pro nakládání s odpady (např. třídírny, kompostárny apod.). Mezi nově vzniklá a schválená zařízení lze např. zařadit rozšíření Kompostárny Ahníkov (v současnosti kapacita 20 000 m³ zpracovaných odpadů za rok) či třídící linku odpadů provozovatele AVE CZ Ústí nad Labem s.r.o. - jedná se o koncové zařízení systému sběru separovaného komunálního odpadu města Ústí nad Labem a obcí v jeho okolí, které je určeno k třídění a lisování využitelných složek papíru a plastu.

V roce 2007 také dále pokračoval projekt Ústeckého kraje a autorizované obalové společnosti EKO-KOM realizovaný s cílem zvýšení

výtěžnosti separovaného odpadu z obcí. Do třídění komunálního odpadu je již intenzivně zapojeno 334 měst a obcí Ústeckého kraje. V roce 2007 došlo ke zvýšení výtěžnosti tříděného sběru o 35%, v absolutních číslech to znamená, že v současné době obyvate-

lé Ústeckého kraje vytrídí 25,8 kg odpadu na osobu a rok, což je o 6 kg víc než v roce 2006. V roce 2007 přibýlo díky projektu 971 sběrných nádob na tříděný odpad. Obyvatelé Ústeckého kraje tak nyní mají k dispozici celkem 11 820 kontejnerů na tříděný odpad.

Vývoj výtěžnosti tříděného sběru v Ústeckém kraji v období 2003 - 2007

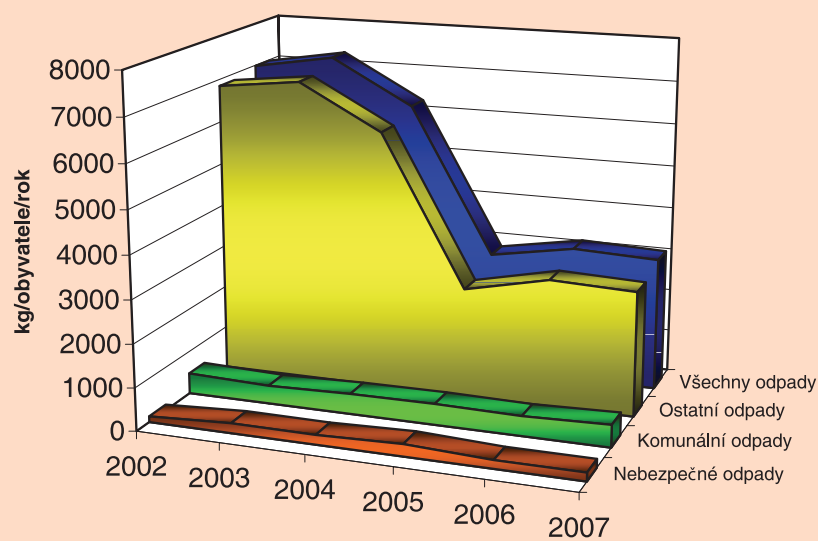

Produkce a nakládání s odpady v Ústeckém kraji (tis. t)

Rok		2007	
Kategorie	Produkce a způsob nakládání	Ostatní	Nebezpečné
Kraj			
Ústecký	Produkce odpadů celkem	2 390,0	160,9
	Úprava nebo využití odpadů	1940,0	49,3
	Odstranění skládkováním	540,8	11,8
	Odstranění spalováním	0,7	16,6

Vývoj produkce odpadů v Ústeckém kraji v letech 2002-2007

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

Přehled provozovaných skládek v roce 2007

Ústecký kraj	2007
Počet provozovaných skládek celkem	19
v tom: - skládky skupiny S – IO	4
- skládky skupiny S – OO	9
- skládky skupiny S – NO	3
Víceskupinové S-NO + S – IO + S – OO	1
Víceskupinové S – OO + S – OI	1
Víceskupinové S – OO + S – ON	1

V současné době je provoz většiny skládek uzavírán a skládky postupně rekultivovány. Během roku 2007 byl ukončen provoz skládky nebezpečných odpadů Vrbičany a tří skládek inertních odpadů: Stri-mice, Počerady a Choto-venka.

Staré ekologické zátěže

to nutné provádět v etapách a dle jejich výsledků rozhodovat o dalším postupu.

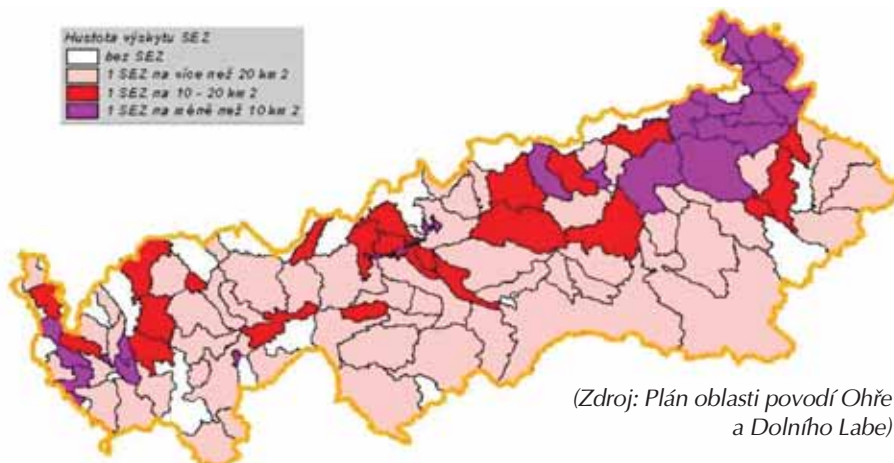
Za potenciálně nebezpečné nebo rizikové z vodohospodářského hlediska lze považovat skládky, na nichž se ukládaly odpady obsahující některé z prioritních látek. Zatížení vlivem starých ekologických zátěží je v Plánu oblasti povodí rozčleněno do pěti kategorií, podle kombinací rizika kvantitativního a územního a rizika kvalitativního.

Stará ekologická zátěž (SEZ) je obvykle definovaná jako úroveň znečištění, u které nelze vyloučit negativní důsledky pro zdraví člověka nebo jednotlivé složky životního prostředí (environmentální, ekologická závada, kontaminované místo). SEZ vznikly dlouhodobou průmyslovou a zemědělskou činností v uplynulých letech, zpravidla před privatizací. Zátěže se v naprosté většině případů koncentrují do podzemních vod a horninového prostředí, odkud mohou být vyplavovány i do povrchových vod. V roce 2007 byly v rámci rozpracování Plánu oblasti povodí Ohře a Dolního Labe stanoveny Významné vodohospodářské problémy nakládání s vodami a na jejich eliminaci byla navržena Opatření. Opatření k eliminaci znečištění ze starých ekologických zátěží jsou samostatně řešena v rámci kapitoly Opatření k omezování, případně zastavení vnosu zvláště nebezpečných látek do vod. Základním problémem SEZ je jejich identifikace a určení jejich rizikovosti pro zdraví člověka a jednotlivé složky přírodního prostředí. Celý proces sanace, který má končit eliminací dopadů ze SEZ, je pro-

Vodní útvary dotčené existencí starých ekologických zátěží jsou uvedeny na následující mapě:

Vodní útvary dotčené existencí starých ekologických zátěží

V souladu s Plánem hlavních povodí České republiky se předpokládá, že realizace Opatření bude významně podpořena z fondů EU (Operační program Životní prostředí). Operační program Životní prostředí (OPŽP) byl vypracován Ministerstvem životního prostředí s cílem zlepšování kvality životního prostředí jako jednoho ze základních principů udržitelného rozvoje se zaměřením na plnění požadavků právních předpisů ES v oblasti životního prostředí a požadavků vyplývajících z dalších mezinárodních závazků České republiky. Návrh OPŽP pro období 2007–2013 má osm prioritních os, kde je v rámci prioritní osy 4.2 (odstraňování starých ekologických zátěží) oblast podpory zaměřená na dokončení inventarizace kontaminovaných míst, zpracování analýz rizika a snížení počtu rizikových kontaminovaných (prioritních) lokalit se starou ekologickou zátěží v ČR.

V listopadu 2007 vydala meziresortní komise novelizaci směrnice k řešení ekologických zátěží v rámci odstraňování starých ekologických škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém a Karlovarském kraji. Program je v gesci Ministerstva financí České republiky. Kromě nákladů na vlastní realizaci opatření na odstranění ekologických škod jsou z tohoto programu hrazeny náklady související s realizací programu, tj. provádění supervizí, zpracování znaleckých posudků, oponentních posudků a metodických podkladů.

Cílem programu je rekultivace a revitalizace území narušeného těžbou. Rekultivace území je chápána jako řízený proces obnovy krajiny postižené těžební činností, a to jak přímo – vnější a vnitřní výsypky, povrchové lomy, tak i nepřímo – krajina poddolovaná hlubinnými doly. Cílem rekultivačních prací je obnovení přirozené rovnováhy krajiny. Rekultivace se

podle cílového využití krajiny dělí na zemědělskou, lesnickou, vodní a ostatní. Soubor prací zahrnuje jak práce technického charakteru (zemní a stavební práce), tak biologického charakteru (agrocycly, lesní výsadba, zatravnění atd. a následná péstební péče). Revitalizace krajiny je obnovení ekologických, hospodářských a sociálních funkcí krajiny a je uskutečňována

nejen na rekultivovaných plochách, ale i v území navazujícím na báňskou činnost tak, aby bylo dosaženo základního principu revitalizace – návratu života do krajiny, a to v tom nejširším smyslu – návratu přírody i člověka. Revitalizace je tedy chápána jako určitá nadstavba nad rekultivací území. Uspadňuje budoucí resocializaci území.

V ČR

V současné době nejrozsáhlejší databázi skládek a starých ekologických zátěží v ČR obsahuje Systém evidence kontaminovaných míst (SEKM, dříve SESEZ).

Současná podoba databáze je výsledkem řešení projektů MŽP. Došlo k rozšíření a úpravě struk-

tury databáze tak, že se nyní jedná o otevřený systém evidence zátěží životního prostředí, resp. kontaminovaných míst obecně (systém umožňuje evidenci informací o kontaminovaných místech podle pokynů Evropské agentury pro životní prostředí - EEA). Databáze

nyní obsahuje kromě evidence starých zátěží životního prostředí (databáze SESEZ), která je jako jediná část databáze průběžně aktualizována a kontinuálně doplňována o nové lokality, dále i důležité archivní databáze skládek, a to jednak databázi uzavře-

ných skládek v evidenci jednotlivých okresních úřadů a magistrátů z roku 1998, informace o skládkách odpadů provozovaných podle zákona č. 238/1991 Sb. o odpadech, resp. uzavřených před účinností tohoto zákona z roku 2000 a databázi starších údajů o skládkách a zařízeních pro zpra-

covávání a ukládání odpadů nebo lokalit potencialně využitelných pro tyto činnosti, která byla v letech 1989 až 1996 zpracována Českou geologickou službou. Nezávisle je zde rovněž integrována evidence ekologických auditů. SEKM je zpracován jako geografický informační systém. Databáze

je zveřejněna na adrese <http://sez.cenia.cz/mapmaker/sez/>.

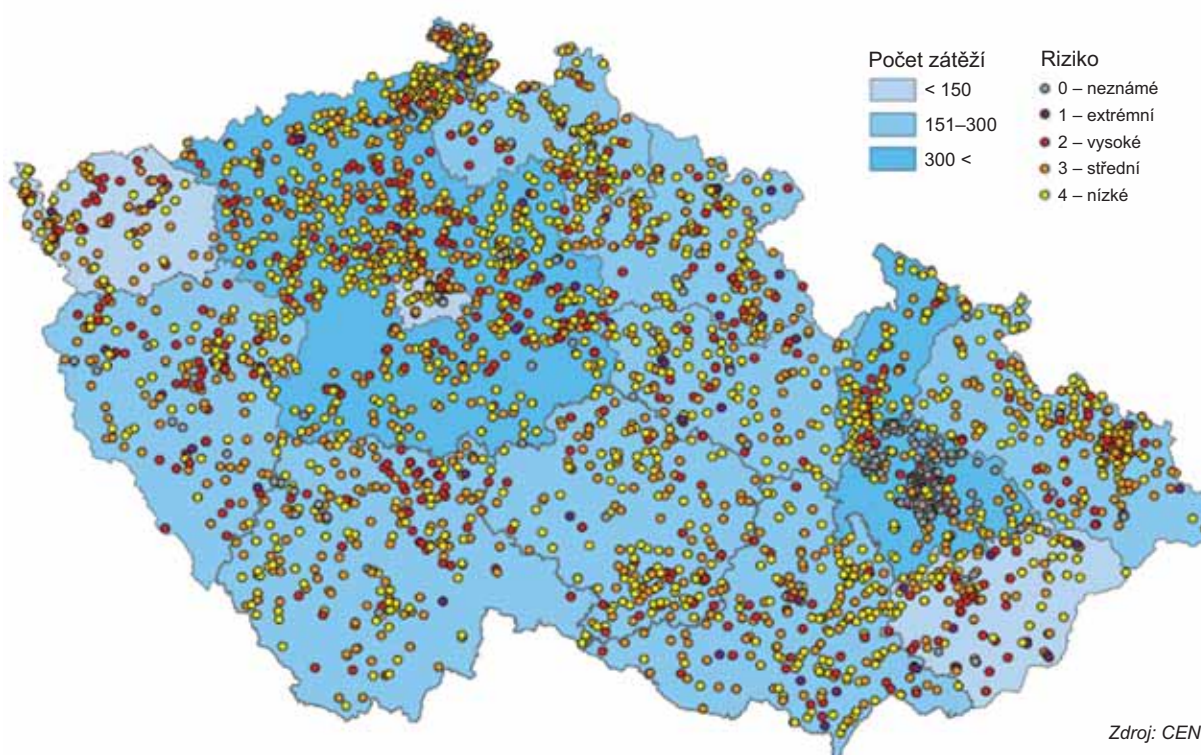
Systém je významným integrujícím prvkem v posuzování rizikosti lokalit v rámci celé ČR i jednotlivých krajů a výkonným nástrojem pro objektivizaci posuzování rizik a priorit pomocí geoanalýzy nad uloženými daty.

Počet a rozdělení starých ekologických zátěží v roce 2007 v ČR

Riziko	Hl. m. Praha	Středočeský	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
0 – neznámé	2	10	8	8	1	49	8	5	6	2	2	175	7	5
1 – extrémní	6	7	4	7	3	7	3	7	6	1	9	4	8	5
2 – vysoké	6	72	47	43	26	42	18	26	16	27	27	36	27	26
3 – střední	17	136	101	70	46	136	49	68	41	82	77	60	30	90
4 – nízké	30	200	83	63	33	177	71	70	60	83	110	91	46	115
5 – žádné	6	31	8	12	5	6	9	18	23	6	18	23	6	13

(Zdroj: MŽP ČR)

Rozmístění starých ekologických zátěží podle evidence MŽP v prvním pololetí r. 2007

Zdroj: CENIA

Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje a Agenda 21

Česká republika se na Světovém summitu v Johannesburgu zavázala v rámci zemí EU do 1. 1. 2005 zpracovat a implementovat národní strategii udržitelného rozvoje.

Smyslem zpracování národní strategie udržitelného rozvoje bylo vytvořit celospolečensky přijatelný koncepční dokument, jehož svobodné respektování a průběžná aktualizace trvale zkvalitní život občanů, upevní demokratický politický systém ČR. Strategie udržitelného rozvoje by se měla stát východiskem pro zpracování koncepčních dokumentů sektorových politik a pro strategické rozhodování. Výsledný obsah strategie je ovšem velmi obecný, ale může

udávat rámec pro zpracování strategií na regionální či místní úrovni. Strategie udržitelného rozvoje České republiky byla schválena Vládou na zasedání dne 8. prosince 2004 usnesením č. 1242. Dokument vytyčuje hlavní cíle ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje zpravidla k horizontu r. 2014. Podstatou udržitelnosti je podle strategie naplnění tří základních cílů:

- sociální rozvoj, který respektuje potřeby všech;
- účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů a;
- udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti.

V roce 2004 se Ústecký kraj přihlásil k projektu „Podpora při přípravě strategie udržitelného rozvoje ve vybraných krajích ČR“, v jehož rámci došlo k pilotnímu zpracování předkládané Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje 2006 – 2020. Na rozdíl od Programu rozvoje Ústeckého kraje má Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje 2006 – 2020 za cíl udat rámec dlouhodobého rozvoje kraje, který bude aplikovat principy konceptu udržitelného rozvoje a bude v souladu s mandátem udržitelného rozvoje lidstva UNDP a v kontextu se Strategií udržitelného rozvoje České republiky. Udržitelný rozvoj je horizontálním tématem Evropské unie.

V environmentální oblasti si Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje vytyčila tyto priority a strategické cíle:

A) Zvýšení pořízených investic na ochranu životního prostředí, zejména pro oblast ochrany přírody a krajiny a ochrany ovzduší

strategický cíl:

- 1) nárůst podílu pořízených investic na ochranu životního prostředí Ústeckého kraje na 5 % z celkových pořízených investic do r. 2020
- 2) nárůst podílu pořízených investic na ochranu přírody a krajiny Ústeckého kraje na 0,7 % z celkových pořízených investic na ochranu životního prostředí do r. 2020
- 3) nárůst podílu pořízených investic na ochranu ovzduší Ústeckého kraje na 0,9 % z celkových pořízených investic na ochranu životního prostředí do r. 2020

B) Zvyšování kvality ovzduší v souvislosti s prevencí ochrany zdraví obyvatelstva snižováním produkce emisí znečišťujících látek ze stacionárních a liniových zdrojů znečišťování ovzduší.

strategický cíl:

- 1) Snižit podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší z celkové rozlohy Ústeckého kraje na 5,5 % do r. 2020.
- 2) Zpracovat Plány zlepšení kvality ovzduší pro všechny obce v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší do konce r. 2007.
- 3) snížit emise skleníkových plynů do roku 2020.
- 4) Snižit emise prašných částic v t/km² o 40 % do roku 2020 a emise NO_x v t/km² o 50 % do roku 2020.
- 5) Zvýšit podíl veřejných silničních dopravních prostředků využívajících alternativní paliva do r. 2020.
- 6) Dobudovat a zkvalitnit systém cyklotras v Ústeckém kraji do r. 2020.
- 7) Zvýšit celkové rozlohy pěších zón v centrech měst a celkové rozlohy zón s omezenou dopravou do r. 2020.

- C) Efektivní a dostatečně rychlá revitalizace využívaných zdevastovaných ploch a objektů („brownfields“) Ústeckého kraje, sanace starých ekologických zátěží a omezení živelné výstavby na „zelené louce“ mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí.
strategický cíl:
- 1) Snížit celkovou rozlohu nevyužívaných, zdevastovaných ploch a objektů („brownfields“) do r. 2020.
 - 2) Snížit podíl celkové rozlohy plochy, na nichž nebyla provedena sanace starých ekologických zátěží z celkové plochy starých ekologických zátěží do r. 2020.
 - 3) Snížit podíl rozlohy nově zastavovaných ploch z rok z celkové rozlohy zastavitelného území na zemí Ústeckého kraje do r. 2020.
- D) Snížení produkce odpadů a předcházení jejich vzniku společně s důrazem na environmentálně šetrné nakládání s odpady.
strategický cíl:
- 1) Snížit podíl produkce průmyslových odpadů včetně odpadů z energetiky v Ústeckém kraji na HDP v tun/mil. Kč o 23 % do r. 2020.
 - 2) Snížit produkci komunálního odpadu na obyvatele v Ústeckém kraji o 11 % do r. 2020.
 - 3) Snížit podíl skládkování odpadů na celkovém nakládání s odpady v Ústeckém kraji na 15 % do r. 2020.
 - 4) Průběžně zvýšit podíl recyklace a materiálového využití odpadů na celkovém nakládání s odpady na 25 % do r. 2020.
- E) Diverzifikace „land-use“, systémem dílčích opatření a kontinuální péčí dlouhodobě zajistit zlepšení ekologických funkcí krajiny Ústeckého kraje.
strategický cíl:
- 1) Zvýšit podíl trvalých travních porostů z celkové rozlohy zemědělské půdy Ústeckého kraje na 28 % do r. 2020.
 - 2) Zvýšit podíl listnatých dřevin na celkovém zalesňování území Ústeckého kraje do r. 2020.
 - 3) Zvýšit podíl obcí do 2000 ekvivalentních obyvatel napojených na kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod do r. 2020.
 - 4) Snížit podíl zemědělsky neobhospodařované půdy z celkové rozlohy zemědělské půdy Ústeckého kraje do r. 2020.
 - 5) Zvýšit celkovou plochu zeleně do r. 2020.

(Zdroj: Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje 2006 – 2020)

Přehled existujících procesů „Místní Agenda 21“ v Ústeckém kraji

Místní Agenda 21 (MA 21) je program pro uplatnění udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Vychází z požadavku celistvosti přístupu k rozvoji a vyváženého zastoupení všech jeho aspektů - ekonomického, sociálního a environmentálně šetrného. Mezi jeho základní principy patří participace občanů a skupin na rozhodování o veřejných záležitostech, veřejné řešení problémů a partnerství. Jinými slovy se jedná o co nejširší, dlouhodobou a pozitivní diskusi mezi úřady, samosprávou, soukromými

podniky, nevládními organizacemi a občany. Místní Agenda 21 má původ v dokumentu Agenda 21, v kapitole 28 „Iniciativy místních úřadů na podporu Agendy 21“, který byl schválený Světovým summitem o životním prostředí a rozvoji v Riu de Janeiro 1992 (UNCED). Česká republika se jako signatář Agendy 21 zavázala programy MA 21 uplatňovat.

Od roku 2001 Ústecký kraj, v souladu s výše uvedenými doporučeními a závazky, realizuje a podporuje projekty na základě

strategického plánování s přímou účastí veřejnosti. To má za následek praktickou aplikaci místních programů Agendy 21 v některých obcích a městech Ústeckého kraje.

Na úrovni kraje probíhají dílčí akce, které lze označit značkou MA 21. Tyto akce nejsou sledovány ani nijak centrálně koordinovány. Ústecký kraj postrádá hlavního koordinátora, který by organizoval a inicioval nové činnosti MA 21.

(Zdroj: CENIA a Krajský úřad Ústeckého kraje)

Ekologická výchova

Účelem ekologické výchovy je objektivně informovat občany o stavu životního prostředí a získat k němu kladný vztah založený na šetrném chování a jednání.

Ekologická výchova v Ústeckém kraji je podporována na základě vyhlášeného dotačního programu „**Program rozvoje ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty v Ústeckém kraji**“ (dále jen „EVVO“). V tomto programu jsou 4 dotační tituly, které jsou zaměřeny pro školská zařízení, veřejnost, tak i pro nestátní neziskové organizace, obce apod. V roce 2007 bylo schváleno a podpořeno 5 projektů, celkem bylo poskytnuto 561 000,- Kč.

Dalším projektem s tematikou ekologické výchovy je projekt „**Ústecký kraj - kraj přírody i člověka**“, který byl podpořen ve 2. výzvě grantového schématu nazvaného Síť environmentálních informačních a poradenských center, vyhlášeného MŽP v rámci Opatření 4.2 Operačního programu RLZ, v němž byly rozděleny prostředky Evropského sociálního fondu na projekty neinvestičního charakteru. Hlavním cílem projektu je zvýšit ekologické vědomí a vzdělanost veřejnosti v Ústeckém kraji v oblasti EVVO a podpořit v té souvislosti rozšíření sítě environmentálních informačních a poradenských center v Ústeckém kraji, které vytvoří podmínky pro vznik nových pracovních míst. Cílovými skupinami projektu jsou nestátní neziskové organizace, veřejné instituce včetně škol, podnikatelské subjekty, veřejná správa, účastníci vzdělávacích a osvětových akcí a laická veřejnost.

Teambuildingový program pro dobrovolníky Střediska ekologické výchovy SEVER

Akce „Den bez aut“

Na území Ústeckého kraje působí několik ekocenter:

Středisko ekologické výchovy SEVER, Litoměřice tel: 416 734 838, e-mail: sever-ltm@ekologickavychova.cz www.sever.ecn.cz
Český svaz ochránců přírody, TILIA, Ústí nad Labem tel: 475 209 922, 724 101 150, e-mail: reditel@ddmul.cz volny.cz/tiliacz
Ekodomov - Ekologické centrum Žatec tel.: 478 048 053, e-mail: infozatec@ekodomov.cz www.ekodomov.cz
Ekocentrum TERRA NATURA Bílina e-mail: ekocentrum@terranatura.cz www.terranatura.cz
Ekocentrum města Děčín tel.: 412 591 323
Ekocentrum ŠTOVÍK, o.s., Teplice tel: 720 550 792, 775 107 906, e-mail: kotera@stovik.cz www.stovik.cz
Ekocentrum Meluzína Regionální Centrum Asociace Brontosaura e-mail: ec.meluzina@volny.cz www.meluzina.info
Podkrušnohorský zoopark Chomutov e-mail: ekolog@zoopark.cz www.zoopark.cz
Ekocentrum Dymnůvka (při DDM Postoloprty) tel: 732 961 668, e-mail: eko.dimnivka@seznam.cz
Ekocentrum Stepník při Gymnáziu Kadaň tel: 474 335 262, 604 506 884 e-mail: ekocentrum@gymnazium-kadan.cz

Prioritní problémy v ochraně životního prostředí

Kvalitu životního prostředí v Ústeckém kraji nelze stereotypně vnímat jako jednoznačně špatnou, související výhradně s aktivitami těžebními a průmyslovými. Údaje o kvalitě životního prostředí sledované za delší časové období ukazují, že díky postupně se zpřísňujícími právními nástroji došlo ke zlepšení kvality všech jeho složek. Stále je však co zlepšovat.

Mezi nejvýznamnější problémy na úseku ochrany životního prostředí patří i nadále znečištění ovzduší. V tomto ohledu se Ústecký kraj dlouhodobě pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Celkové emise v kraji se udržují v průběhu posledních sedmi let přibližně na stejné úrovni, jen s malými výkyvy. Stále přetrvává znečištění ovzduší suspendovanými částicemi PM₁₀, zejména v městských centrech, ale i v malých obcích. Pozornost je zaměřena zejména na prach do průměru 10 µm a 2,5 µm, označované jako PM₁₀ a PM_{2,5}. Očekává se, že ke zlepšení této situace přispěje dostavba dálnice D8 přes České středohoří, navazující na úsek Trmice – státní hranice ČR-SRN, zprovozněný již koncem roku 2006, a postupně realizované další silniční obchvaty bytové zástavby. Významným počinem by rovněž bylo vytvoření dotačního titulu v operačním programu Životní prostředí či Státního fondu životního prostředí ČR pro fyzické osoby na podporu přechodu od spalování uhlí na plyn. Zejména v obcích přetrvává v zimním období lokální znečištění ovzduší při spalování tuhých paliv, včetně nežádoucího a obtížně prokazatelného spalování různých spalitelných odpadů, zejména plastů. K řešení tohoto problému by přispěla

i změna cenové politiky v oblasti prodeje paliv, která zatím nedovoluje všem občanům přechod na plyn. Některé dokonce nutí k návratu od plynu k levnějšímu uhlí.

Jakost vody v některých málo vodných tocích je stále hodnocena nepříznivě, a to jak v ukazatelích vyjadřujících chemický tak ekologický stav. Tento stav dlouhodobě přetrvává převážně u málo vodných toků, do nichž jsou zaústěny jak městské tak průmyslové čistírny odpadních vod (např. vodní tok Bílina). Novým fenoménem jsou toky, jejichž průtoky byly „uměle“ a dlouhodobě nadlepšovány vypouštěním důlních vod. Po jejich odklonu dochází v těchto tocích k dramatickému snížení průtoků a zhoršení jakosti vod.

Na úseku odpadového hospodářství dosud přetrvává nárůst produkce komunálních odpadů. Stále stoupá množství uloženého biologicky rozložitelného odpadu (BRKO), a to navzdory tomu, že ve vydaných povoleních k provozu skládek je skládkování biologicky rozložitelné složky potlačováno. Výjimku tvoří nekompostovatelné odpady dřeva a textilu, pro které je v Ústeckém kraji jen omezené materiálové a energetické využití. Množství BRKO ukládaných na skládky vzrůstá v souvislosti se skládkováním směsného komunálního odpadu, tvořeného cca ze 48 % biologicky rozložitelnou složkou. (z 283 tis. t v roce 2002 na 357 tis. t v roce 2006). Podíl materiálově využitých komunálních odpadů dosahuje aktuálně 15,35 % z jejich produkce. V současné době probíhá sběr bioodpadů zatím velice sporadicky. Řešením je třídění biologicky rozložitelné složky komunálních odpadů u jeho původce, v čemž

by měly sehrát důležitou úlohu města či obce.

V oblasti průmyslových odpadů se jejich množství ukládané na skládky neustále snižuje. Je to dáno tím, že ze strany původců je vyvíjena maximální snaha o převedení odpadů do sféry výrobků. Mnohdy se však stává, že jsou jako nestanovené výrobky deklarovány materiály, které s ohledem na své složení a jakost mohou představovat významnou zátěž životního prostředí, a to zejména v případě jejich soustředění v jedné lokalitě.

Na úseku ochrany zemědělského půdního fondu je největší problém s úbytkem kvalitní zemědělské půdy a to díky záborům pro zastavitelná území určená zejména pro výstavbu výrobních a skladovacích areálů. Dalším významným problémem zůstává jen omezeně řešená otázka degradace půdy vodní a větrnou erozí. Ve vazbě na tuto skutečnost je vhodné zmínit rezervy v realizaci především technických opatření zajišťující zmírnění negativních účinků eroze, která jsou dlouhodobě velmi omezeně uplatňována.

V procesu odstraňování starých ekologických zátěží je nedílnou součástí efektivního nakládání s prostředky státního rozpočtu stanovení priorit, neboť odstranění všech starých ekologických zátěží z minulosti beze zbytku a v krátkém časovém horizontu není reálné, nevyhnutelně se tedy bude jednat o proces dlouhodobý a finančně náročný. Od roku 2006 je používán nový systém pro výběr priorit, který třídí všechny lokality starých zátěží podle principů analýzy rizik do několika základních kategorií - podle toho, jaký další postup konkrétní případ vyžaduje. Systém sdružuje jednot-

livé lokality do skupin podle stupně znalostí o kontaminaci a podle stavu úředního postupu, který je v daném okamžiku nezbytné zvolit, aby proces odstraňování staré ekologické zátěže bez obtíží pokračoval.

Na úseku ochrany přírody Ústecký kraj provedl revizi hranic evropsky významných lokalit zřízených nařízení vlády č. 132/2005 Sb. v rámci tzv. soustavy Natura 2000 a u některých z nich navrhl významné změny směřující převážně k zarovnání hranic a vypuštění pozemků, které nemají pro předmět ochrany význam. Tyto změny byly v některých případech ze strany MŽP akceptovány a měly by se promítnout do připravované novely nařízení vlády, v některých dalších případech však prozatím k dohodě nedošlo a Ústecký kraj bude požadavky na změny uplatňovat v rámci meziresortního připomín-

kového řízení k novele nařízení vlády.

Ve vrcholových polohách Krušných hor přetrvávaly i po odeznění imisní zátěže problémy při obnově lesa, způsobené především acidifikací půd, pokračujícím rozpadem přípravných porostů břízy a zejména přemnoženou jelení zvěří. V roce 2007 byl širokým týmem odborníků dokončen tříletý výzkumný projekt hrazený grantovou agenturou státního podniku Lesy České republiky a koordinovaný Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti, který byl zaměřen na hledání cest, jak těmto problémům čelit. V rámci projektu byly po předchozí diskusi v odborné veřejnosti navrženy konkrétní postupy pro pěstování lesa v imisní oblasti, zejména pak pro přeměnu tzv. porostů náhradních dřevin, založených po imisních těžbách na ploše 32 tisíc

hektarů, na porosty cílové, a to v horizontu 30 let.

Podrobně byly rovněž zkoumány možnosti zastavení acidifikace a zvýšení úživnosti lesních půd a možnosti ochrany lesa před škodlivými vlivy. Z nich je v současné době nejvýznamnější potravní tlak jelení zvěře, jejíž stavy v Krušných horách mnohonásobně překračují stavy normované a jsou nejvyšší v České republice. Například u kultur smrku založených po imisních těžbách přesahovalo poškození ohryzem a loupáním 60% všech jedinců, podíl sazenic smrku poškozených okusem terminálu je pak vyšší než 30%. Tento stav ovšem obnovu lesa bez finančně náročných ochranných opatření prakticky znemožňuje, u starších kultur významně poškozených ohryzem a loupáním v minulosti je očekáván předčasný rozpad v důsledku hnilob a houbových infekcí.

Kontaktní adresy krajských institucí

Krajský úřad Ústeckého kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství
Velká Hradební 48, 400 01 Ústí nad Labem
www.kr-ustecky.cz
e-mail: kraj@kr-ustecky.cz

Česká inspekce životního prostředí

Oblastní inspektorát Ústí nad Labem
Výstupní 1644, 400 07 Ústí nad Labem
<http://www.cizp.cz>
e-mail: public@ul.cizp.cz

Český hydrometeorologický ústav

pobočka Ústí nad Labem
Pošt. schránka 2 - pošta 11, 400 11
Ústí nad Labem-Kočkov
<http://www.chmi.cz/poboc/UL/index.html>
e-mail: ul@chmi.cz

Povodí Ohře, státní podnik

Bezručova 4219, 430 03 Chomutov
<http://www.poh.cz>
e-mail: poh@poh.cz

Povodí Labe, státní podnik

závod Roudnice nad Labem
Nábřeží 311, 413 01 Roudnice nad Labem
<http://www.pla.cz>
e-mail: labe@pla.cz

Správa chráněné krajinné oblasti České středohoří

Michalská 260/14, 412 01 Litoměřice
<http://www.ceskestredohori.ochranaprirody.cz>
e-mail: cstred@nature.cz

Správa chráněné krajinné oblasti Labské pískovce

Dlouhá jízda 1257/7, 405 01 Děčín I
<http://www.labskepiskovce.ochranaprirody.cz>
e-mail: labpis@nature.cz

Správa chráněné krajinné oblasti Lužické hory

Školní 12, 471 25 Jablonné v Podještědí
<http://www.luzickehory.ochranaprirody.cz>
e-mail: luzhory@nature.cz

Správa Národního parku České Švýcarsko

Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa
<http://www.npcs.cz>
e-mail: n.park@npcs.cz

Lesy ČR – oblastní inspektorát

Dr. Vrbenského 2874/1, 415 01 Teplice
<http://www.lesycr.cz>
e-mail: oi33@lesycr.cz

Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a.s.

Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
<http://www.rra.cz>
e-mail: rra@rra.cz

**Agentura ochrany přírody a krajiny -
středisko Ústí nad Labem**

Bělehradská 1308/17, 400 01 Ústí nad Labem
<http://www.ustinadlabem.ochranaprirody.cz>
e-mail: usti@nature.cz

Krajský úřad Ústeckého kraje
EASAC - Průvodce indikátorů biodiverzity
Cenia, česká informační agentura životního prostředí
Česká geologická služba - geofond
Český statistický úřad
Český hydrometeorologický ústav
Český úřad zeměměřičský a katastrální
Česká inspekce životního prostředí
EKO-KOM, a.s.
Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo životního prostředí
Povodí Labe, s.p.
Plán oblasti povodí Ohře a Dolního Labe
Povodí Ohře, s. p.
Skupina Severočeské doly – Výroční zpráva 2007
Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje 2006 – 2020
Svaz pěstitelů chmele České republiky
www.czechcoal.cz

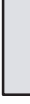

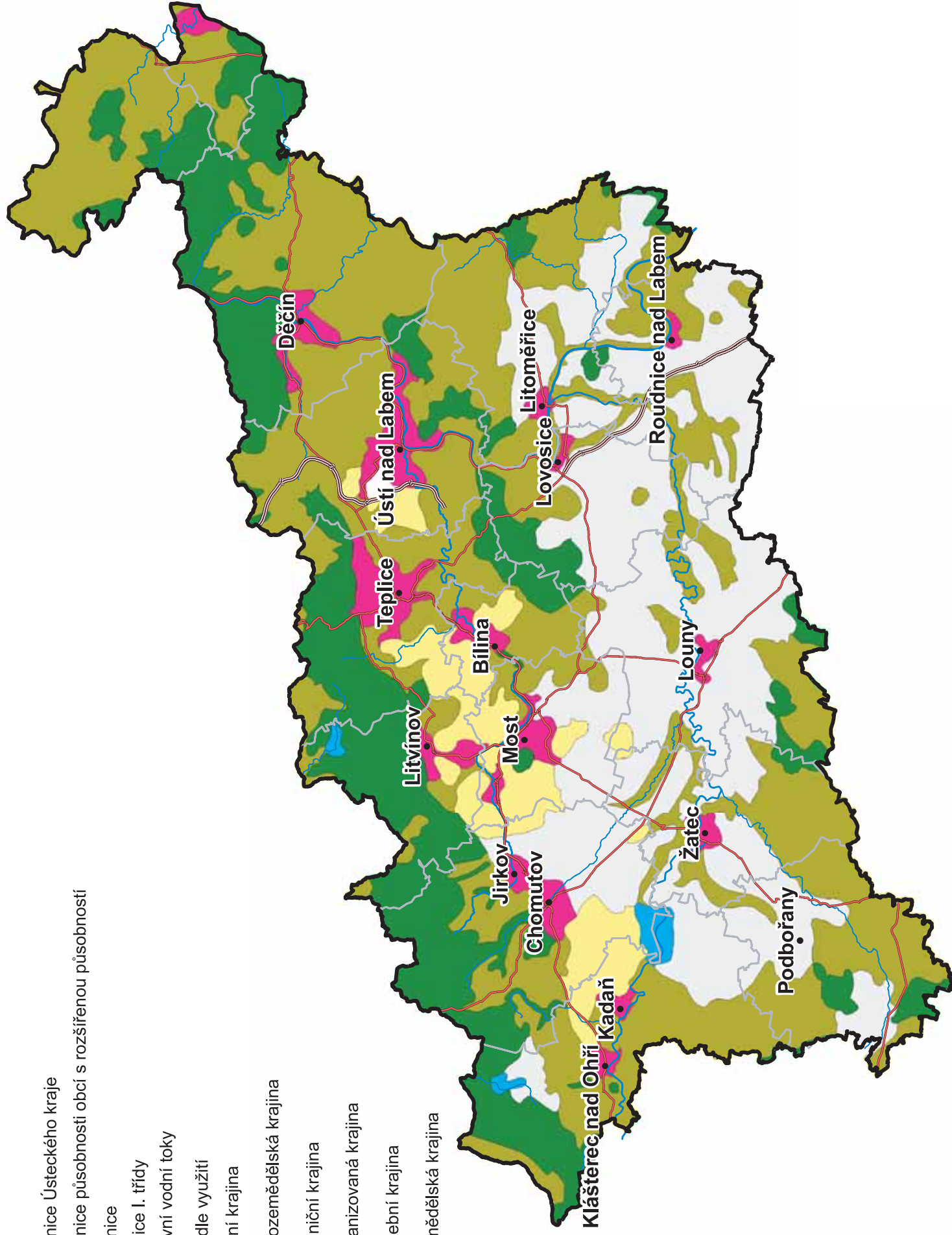
Seznam použitých značek

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny
ČGS – Česká geologická služba
ČHMÚ – Český hydrometeorologický ústav
ČOV – čistírna odpadních vod
ČRS – Český rybářský svaz
ČSÚ – Český statistický úřad
DMKP – Dlouhodobá měsíční křivka překročení
EEA – Evropské agentury pro životní prostředí
EASAC – Expertní rada pro vědu evropských akademií (European Academies Science Advisory Council)
EU – Evropská unie
EVL – Evropsky významná lokalita
EVVO – Program rozvoje ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty v Ústeckém kraji
CHKO – chráněná krajinná oblast
KÚ – krajský úřad
LČR – Lesy České republiky, s.p.
LHC – Lesní hospodářský celek
LHP – Lesní hospodářský plán
MA 21 – Místní Agenda 21
MZE – Ministerstvo zemědělství
MŽP ČR – Ministerstvo životního prostředí
MUS – Mostecká uhelná společnost
NP – národní park
NPP – národní přírodní památka
NPR – národní přírodní rezervace
OPŽP – Operační program životního prostředí
PP – přírodní památka
PR – přírodní rezervace
PO – ptačí oblast
POH – Plán odpadového hospodářství
REZZO 1 – velké zdroje s tepelným výkonem nad 5MW
REZZO 2 – střední zdroje s tepelným výkonem 0,2 – 5MW
REZZO 3 – malé zdroje s tepelným výkonem do 0,2MW
REZZO 4 – mobilní zdroje (doprava)
RIC – regionální informační centrum
SEKM – Systém evidence kontaminovaných míst
SEZ – stará ekologická zátěž
SHP – Severočeská hnědouhelná pánev
SCI – evropsky významná lokalita (ang. zkratka)
SD – Severočeské doly
SPA – ptačí oblast (ang. zkratka)
UNCED – Konference OSN o životním prostředí
UNDP – Rozvojový program OSN
ÚPD – Územně projektová dokumentace
ÚSES – Územní systém ekologické stability
VKP – významný krajinný prvek
ZCHÚ – zvláště chráněné území

LEGENDA

- Hranice Ústeckého kraje
- Hranice působnosti obcí s rozšířenou působností
- Dálnice
- Silnice I. třídy
- Hlavní vodní toky
-
- Typy krajín podle využití**
- Lesní krajina
- Lesozemědělská krajina
- Rybníční krajina
- Urbanizovaná krajina
- Těžební krajina
- Zemědělská krajina

Vydal Krajský úřad Ústeckého kraje

Foto:

archiv Krajského úřadu Ústeckého kraje,
odboru životního prostředí a zemědělství

Texty:

Odbor životního prostředí
a zemědělství Krajského úřadu Ústeckého kraje,
tiskové oddělení Ústeckého kraje

Grafický návrh, DTP a tisk:
Jiří Bartoš - SLON, spol. s r.o.